

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Noul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oray și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA

și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz-utca 20.

INSERTIUNILE

se primesc la administrație.

Mulțămite publice și Loc de schimb costă fiecare șir 20 fl.
Manuscripte nu să înăpoiază.

Gazul de iluminat și idea de stat.

Un eveniment de-o importanță aproape incalculabilă s'a petrecut ieri la Cluj, acest focar de expansiune a panmaghiarizmului în Ardeal. Prefecții din toate comitatele transilvănene, toți coborătorii vechilor stăpâni feudali ai Transilvaniei, conții și baronii Béldi, Bánffy, Bethlen, Kemény, Teleki, Inczedy, dimpreună cu mulți alți reprezentanți ai aristocrației maghiare transilvănene, apoi deputații aleși în circumscripții din Transilvania, profesorii universitari și în sfârșit reprezentanții tuturor sferelor de interes ungurești din Transilvania, din Budapesta și din alte meleaguri ungurești s'au întrunit ieri la Cluj într'un mare congres, ca să hotărască de soarta unui însemnat ram al viitoarei mari industrii ungurești.

E vorba de exploatarea minieră a imensului teren de hidrocarburi din ținutul Sărmășelului. Se știe că începând din toamna trecută statul a monopolizat exploatarea gazurilor de iluminat, inaugurând prin aceasta dispozițiune o epocă de mare avânt al industriei în Ungaria, epoca de modernizare a țării noastre. A fost o energetică încercare de-a deplasa forțele absorbite de politica frageologiei gravaminale și de-a le angaja într'o ho-

tărâtă direcție de muncă productivă. Dar a fost totodată și un vădit semn, că regimul unguresc s'a convins de neînsemnătatea rezultatelor ce a obținut până acum cu politica prigonirilor fățișe și că, în consecință, trebuie să încerce de-acum—pe de-asupra—mijloace de desnaționalizare mai efective. Aceste mijloace le-a găsit în capitalurile statului, aristocrației ungurești și băncilor ungurești. În comparație cu aceste capitaluri averile naționale ale celorlalte popoare din Ungaria sânt aproape disparente și în absolută neputință de a primi o concurență.

Se știe apoi că solul Ungariei, deși aproape cel mai bogat în comori, nu e încă nici explorat pe deplin decum exploatat. În bogățiile acestui sol sânt date toate condițiile primordiale ale unei mari înfloriri economice. Afirmăm chiar, că considerând populația rară a țării în raport cu întinderile neexploatate încă, condițiile unui viguros avânt economic sânt date în Ungaria mai mult decât ori și unde în Europa. Azi marea industrie e încă un vis în țara noastră, în scurt însă ea poate să fie o frumoasă realitate, de ale cărei beneficii să se bucure în desavantajul popoarelor nemaghiare singur poporul maghiar. Din bogățiile inconmensurabile ale solului ungar, capitalurile statului și boierimii ungurești îi vor crea națiunii hegemonice o bunăstare

înaintată și vor crea în acelaș timp cea mai puternică ispită pentru națiunile conlocuitoare, ispită câștigului pentru cei mulți și lăsați pradă celei mai barbare mizerii.

Fiecare nou coș de fabrică înălțat de capitalurile ideii de stat național maghiar, va fi o nouă cucerire în favoarea acestei idei, o nouă ispită pentru masele sărace lipsite de un trai omenesc cu adevărat. Milioanele de brațe muncitoare vor fi tot mai mult înhămate la carul fericirii ungurești, conștiințele răpite tot mai mult de valul străinismului și o adevărată vâltoare de desnaționalizare și corupție ne mencește viitoarea mare industrie ungurească, dacă ea se va crea în condițiile în cari e contemplată.

Aceste gânduri, acest scop a planat în atmosfera congresului de ieri dela Cluj. Noi vedem însă perspectiva mai puțin mohorită pentru viitorul popoului nostru din Ardeal. Căci dacă pe urma marilor întreprinderi industriale va reînvia — dupăcum prevestesc cu multă eufemie ziarele șovine — *epoca de aur a Ardealului*, de soarele unei astfel de epoci se vor încălzi și interesele celorlalte neamuri din acest istoric colț de țară al nostru. Avântul industriei ungurești va fi un puternic stimulent și pentru activitatea noastră economică și dacă nu vom putea primi la început concurența cu capitalurile statului și feudalilor unguri,

CITA ZIARULUI TRIBUNA.

Despre calumnie.

De S. Mauritius Leonard.

II.

Tot asemenea părtaş se face în păcatul calumniei, cel care aude clevețându-se ceva despre deaproapele său și apoi aleargă iute și degrabă să-i spună. Un astfel de om chiar dacă spune adevărul curat, chiar dacă se strânge exclusiv la aceea, ce a auzit dela alții, și'n sfârșit chiar dacă are cea mai bună intențiune, a căzut și el în calomnie prin faptul, că a răspândit-o, a dus-o mai departe. „Auzit-ai vre-o vorbă despre deaproapele tău? Ingroapă-o în lăuntru tău!” — zice înțeleptul Sirach XIX. 10. Iar psalmistul la c. CXL. 3: „Pune Doamne strajă gurii mele și ușă de'ngrădire împrejurul buzelor mele!”

Celce nu vorbește niciodată de rău pe nimenia și cel care are curajul să aperse de calumnie pe cel atacat în prezența sa, de bună samă este omul lui Dumnezeu. Și lui Dumnezeu are să-i mulțămiască fiecare, dacă are puterea de a-și străjui și pecetlui gura așa, ca niciodată să nu scape vre-o vorbă de vătămare și clevețire asupra altora.

Dar nu-i de ajuns a nu face pagubă, ci paguba deja făcută trebuie restituită. Nu-i destul a nu băfii, ci cinstea omului, pătată prin calumnie, trebuie reparată. Aici dăm iarăși de o mare greutate. Căci pe cât e de

ușor a calumnia, pe atât este de greu a repara paguba cauzată. Și iată pentruce. Ceea ce-ai vorbit, când ai calumniat, sau a fost adevăr, dar secret, sau a fost neadevăr. Dacă n'a fost adevărat, ești dator să-ți revoci cuvintele și să declari, că ești un mincinos, rău-făcios, pismătareț sau cel puțin un om ușuratic și neserios; dacă a fost adevăr, dar un adevăr secret, atunci vine remușcarea și greutatea, pentrucă va trebui să repara cinstea respectivului fără să recurgi la minciună. Da, satisfacția trebuie dată în tot cazul. Calumnia trebuie revocată, aceasta o susțin toți sfinții părinți și toți învățații bisericești, cari s'au ocupat de obiectul acesta. Prin calumnie ai furat cea mai scumpă comoară a omului: cinstea. Deci nu poți fi absolvat de păcat, până ce n'ai înapoiat comoara răpită. La aceasta te obligă în mod imperios, toate legile dumnezeiești și firești, și'n ultimă analiză cinstea celui calumniat și a familiei lui, pe care ai murdărit-o. A revoca calumnia este însă mai greu, decum se pare la prima vedere. Pentrucă, spre a pune pe cel calumniat în posesiunea cinstei sale de mai înainte, va trebui să stringi în mănunchiu și să legi la un loc toate vorbele rele, cari le-ai răspândit în dreapta și'n stânga despre el. Tu ai calumniat cătră altul, care te-a ascultat. Cu asta însă nu s'a sfârșit. Calumnia a sburat mai departe, dela unul la altul, acum strânge-o, dacă mai poți. Arunci o peatră într'un lac; în locul unde a căzut apa se preface într'un inel; inelul acela se lățește și se face un inel mai mare, acela un altul și mai mare și așa mai departe, până când cel mai mare inel

atinge țărmurii lacului. Tot asemenea se întâmplă și cu pietricica cuvântului, care o arunci în cinstea altuia: vestea rea lătită de tine ajunge la vecini, apoi în oraș și pe urmă în țara întreagă. Acum aruncă-te în lac, scoate peatra și oprește toate inelele sau cercurile, în cari se batjocorește deaproapele tău. Ai curajul? De aceea am zis, că a repara calumnia e foarte greu. Fiecare dintre noi, iubitorilor creștini, știți bine din propria experiență cât de greu se poate ispăși păcatul acesta al calumniei. Aproape fiecare ați auzit calumniind sau ați fost înșivă calumniați din partea altora. Câte pagube morale și materiale nu ați suferit și voi din pricina limbilor rele? Dar întâmplatu-s'a să vină pre-unul să-și revoace calumnia? Paguba cauzată v'a restituit-o vreodată cineva? Nu! răspundeți voi. Așadar ce se întâmplă? Dacă repararea cinstei e o datorință necondiționată atunci ce este cauza de calumniatorii mai bucuros se lipsesc de mila Domnului, mai bucuros preferă să peardă împărăția cerurilor și să intre în focul iadului, decât să-și retragă cuvintele de hulă și să-și facă datorința? Oh, nu pot s'o spun asta, fără să lăcărmez! În chip înspăimântător văz cum se îngămădesc greutatea, cari stau în calea acestei datorințe și în urma cărora bătătorii sunt a priori destinați pentru munca veșnică și chinurile iadului. Ați văzut cum și dacă dintr'o miie unul s'a hotărât să-și revoace calumnia, se mărginește la două trei vorbe. Dupăce i-a sfârțicat cinstea și prestigiul deaproapelui său, crede că-i de ajuns, dacă declară: „Am fost iritat” sau „am fost rău informat”. Cu atâta însă nu-i destul! Trebuie să declari pe față și

va primi-o capitalul de inteligență al rasei noastre, — tot atât de puțin exploatat ca și melegurile Ardealului — cu capitalul de inteligență, de sigur de-o calitate și cantitate mult mai inferioară, a celor angajați dintru început la înciripirea marelui industriei ungurești. În virtutea eternă a legilor de evoluție națională, apoi, conștiința națională a poporului nostru ardelean se va intensifica numai sub influența unor stări de-o cultură mai înaintată și cine știe dacă prin calitățile lui superioare, precum și prin majoritatea ce va avea-o totdeauna în Ardeal nu va putea să împrumute el caracterul acestei culturi...

Dar la Cluj au răsunat și glasuri, cari au cerut, chiar în interesul unghurimei și împotriva intereselor românești, ca marea industrie în perspectivă să nu fie limitată la granițele de odinioară ale Ardealului, ci, binefacerile ei să fie plasate în parte covârșitoare în sferile de interese economice ale unghurimei din Ungaria propriu zisă. Argumentele ce s'au invocat în acest scop au ținut toate excluderea „valahilor” dela orice câștig pe urma industriei ce se planuește. Majoritatea congresiștilor, unghuri născuți în Ardeal, au cerut dimpotrivă limitarea acestei industrie la granițele geografice ale Ardealului, — și aceasta în interesul promovării stărilor economice ale unghurilor și în special ale săcuimii din Ardeal. N'au avut deci nici ei în vedere binele poporului nostru. Ca întotdeauna deci orice acțiune publică ungurească, are și acțiunea inaugurată ieri la Cluj o țință hotărâtă împotriva noastră și e stăpânită de aceeași tendință ne bună: crearea statului național maghiar.

Se spune de altfel că solul dela

Sărmășel, — sat românesc în Câmpia Ardealului — ar fi conținând materii de gaz de iluminat în cantitate de milioane și milioane de metri cubici. Considerând, de pildă, venitul ce-l aduc an de an așa numitele câmpii de gaz ale Statelor-Unite, venit care se cifrează la 273 milioane de coroane după o consumație de 11.000 de metri cubici de gaz, ne putem închipui, că o exploatare intensivă a solului dela Sărmășel însemnează enorme venituri pentru stat, un uriaș impuls de înaintare economică, ale cărei urmări sânt de-adreptul incalculabile. Dacă gazul fabricat la Sărmășel va fi plasat prin o rețea de conducte pe întreg teritoriul Ardealului (căci în America gazul e condus și până la distanța de 4—500 kilometri) și până la Budapesta, pe-o rază de sute de kilometri, exploatarea va lua fără îndoială proporțiile marelui industriei. Dacă mai adăugăm că materiile bogate în hidrocarburi vor putea fi întrebuințate și ca material de încălzit, precum și în diferite scopuri industriale, ne putem face o imagine aproximativă despre însemnătatea muncii ce se întreprinde la Sărmășel.

Valoarea produselor noii industriei e contemplată pe-o întindere cât se poate mai mare. Se va construi un nou drum de fier prin punctele Cluj, Apahida, Reghinul-săsesc, Tulgheș, Iași și Odesa. E luat apoi în combinație ca teren de export Balcanul și visurile compatrioților noștri nu mai cunosc hotare.

Ne gândim la avântul apropiat al societății unghurești din Ardeal, ne gândim la o nouă și mai virulentă activitate a ligii unghurești Emke și ne gândim la uriașele eforturi ce trebuie să facem cu un ceas mai curând

pentru a ne fortifica în fața valului ce se ridică îndârjit împotriva noastră. Să ne gândim cu toții și să învățăm minte.

Ancheta în cauza alegerii dela Orăștie. Din Budapesta ni-se telegrafiază: Curtea de casație a publicat azi hotărârea în chestia contestării mandatului dela Orăștie. A dat loc petiției prezintate de alegătorii candidatului național Dr. Aurel Vlad, ordonând ancheta pentru dovedirea cazurilor de corupere și terorism. De asemenea a dat loc uoatra-petiției deputatului ales Dr. Farkas Pál, în care se spune că Românii au „agitat”.

Cu conducerea anchetei a fost însărcinată curtea de apel din Cluj.

Demisia șefului de cabinet al Moștenitorului. Din Viena ni-se scrie: Demisia locotenent-colonului Brosch, ofițer de statul major, șeful cabinetului militar al arhiducelui Francisc Ferdinand produce mare senzație în cercurile politice de aici. Brosch a fost în mai multe rânduri intermediatorul arhiducelui în chestii politice, așa că demisia lui se crede a fi provocată de motive de ordin politic.

Moștenitorul, care se află în Brioni, n'a hotărât încă în chestia acestei demisii.

Din camera austriacă. În ședința dela 10 Martie, camera austriacă a primit moțiunea prezintată de Pernersdorfer, cu privire la acordarea dreptului și femeilor de a fi membre la reuniuni politice. S'a intrat apoi în discuția proiectului de rezoluțiune, înaintat de Fresl, prin care se cere casarea impozitului pe carne. În cursul discuției Fresl a adus o modificare rezoluțiunii în înțelesul căreia guvernul este somat să depună pe biroul camerei, în timpul cel mai scurt, proiectul casării impozitului. Moțiunea a fost transpusă comisiei afacerilor de impozite.

S'au citit interpeleziunile adresate guvernului, între cari se află și cererea făcută de deputații străini, cu privire la măsurile de urgență ce trebuie luate pentru împiedicarea transportării în Austria a holerei și a boalelor de vite cari bătute în Ungaria.

În una dintre ședințele viitoare camera se va ocupa cu proiectul înființării academei italiene de drept.

fără sfială: „Ce-am zis, nu-i adevărat, tu nu ești vinovat. Iartă-mă”. Aceasta este însă o medicină amară, pe care nu oricare birfitor are curajul și stomacul să o înghiță. Mai bine preferă să moară, decât să ia leacul acesta, atât de potrivit cu natura lui mândră, îngâmfată și răutăcioasă.

De aceea calumniatorii vor avea să stea cu toții înaintea scaunului dumnezeesc, la judecata cea din urmă. Acolo vor fi târși acești ucenici ai lui Satan, acești ucigași ai cinstei oamenilor și vor avea să dea samă de vorbele lor și să întoarcă până într'o iotă pagubele pricinuite cu limbile lor veninoase. Iar pe voi, creștini buni și evlavioși, vă sfătuiesc cu toată dragostea mea, să nu așteptați până în ceasul din urmă și dacă a-ți păcătuit față cu bunul nume al deaproapelui vostru, cu voie sau fără voie, nu întârziți a vă repara greșala încă în viață fiind, pentru că dacă în cursul vieții e atât de greu a achita astfel de datorii și a înapoia astfel de comori răpite, cu cât mai greu va fi în ceasul morții voastre! Pentru că, dacă e atât de ușor a calumnia și atât de greu a lua leacul căinții și părerii de rău, pedeapsa meritată pentru acest păcat fiți siguri, că nu va întârzia.

Sfântul Petru Chrisologul cu drept observă, că în iad cele mai amare chinuri are să le îndure limba, pentru că ea e pricina celor mai multe rele și păcate. Bogatul din evanghelie, care ardea în focul gheenei, a rugat pe săracul Lazar, ca măcar limba să i-o răcorească cu un strop de apă.

Toți calumniatorii de regulă mor de moarte grabnică și între chinuri grozave. Precum ei au fost niște vânzători și trădători în viață, astfel îi surprinde și pe ei moartea, ca un trădător, dela spate, pe neașteptate și deodată le amuțește limba. Și atunci se sfârșesc în chinuri amare, pentru că muștrările conștiinței le zugrăvesc deja înaintea ochilor sufletuștii focul mistuitor, în care au să ardă pe lumea cealaltă. Dreptatea dumnezească însăși pretinde, ca bârfitorii să-și ia pedeapsa meritată, pentru că Dumnezeu, care este iubirea (Ioan I. 4. 8.) nu poate suferi pe calumniator, care e răutate și venin; Dumnezeu, care este absolută blândețe și bunătate, trebuie să pedepsească pe calumniator, care este întruparea cruzimii și a fărădelegii.

Să ne încheiem așadar cuvântarea cu cuvintele scripturii: „Moartea clevetitorului rea moarte este și mai folositor decât aceea este iadul” (Siracli XVIII. 25.) Da, pentru că iadul arde numai pe cei păcătoși, dar calumniato-

rul arde pe cei nevinovați. Iadul arde numai pe dușmanii lui Christos, bârfitorul însă îl răstignește pe însus Christos. De aceea mai bun este iadul, decât calumniatorul.

Credeți dar, că este de folos ca, pentru neînfrânarea limbii voastre, să vă câștigați așa o pedeapsă înfricoșată, cum este pregătită pentru toți bârfitorii? O „nici când să nu vorbească gura voastră de faptele oamenilor!” (Psalm. XVI. 4).

Proșterneți-vă dar cu toții la picioarele doitorului divin al sufletelor noastre, care a zis: „Trebuie să se preamărească Fiul omului, ca tot celce crede într'ansul, să nu peară.” (Ioan III 14 - 15).

Faceți făgăduință tare și sfântă, că de aici înainte vă veți înfrâna limba, vă veți pune strajă gurii voastre și nu veți mai descoperi faptele și slăbiciunile deaproapelui vostru. Mergeți la cei pe cari ia-ți bârfit și le cereți iertare pentru păcatul acesta spunându-le deschis, că n'ați vorbit adevărul despre ei. Și nu vorbiți despre aproapele vostru nici mult, nici puțin, cum zice fericitul Augustin. Aceste cuvinte ale lui să vă fie pururea aminte, pentru că sfânt și adevărat este, că numai acela trăiește în pace, care vede, aude și face!

(„Rev. teologică.”) Trad. de Gh. Tulbure.

DAJKOVITS E.

Atelier de fotografii artistice,
— de primul rang. —

ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după fotografii vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas

Discuția bugetului.

— Situația politică. —

Guvernul se poate mândri cu un nou „succes” parlamentar: în ședința de ieri a fost primit, atât în discuția generală cât și în discuția pe articole, proiectul despre contingentul recruților, așa încât în ședința de Luni se va putea intra în discuția bugetului.

Și se poate prevedea că nici votarea bugetului nu va întâmpina piedeci mari din partea opozițiilor, dacă nu cumva chiar partidul guvernamental va încerca să dea discuției cadre mai largi, ca să amâie discuția legilor militare, când opoziția e hotărâtă să pornească o acțiune mai intensivă în favorul votului universal.

„Succesul” de ieri al guvernului se datorește în rândul întâi cumințeniei — cam tardive — a partidelor opoziționiste, cari s’au convins că o obstrucție parlamentară trebuie să aibă și sprijinul opiniei publice, căci altminteri moare în valurile răscolite de ea însăși. Aici își găsește explicația și faptul că opoziția nu va împiedica multă vreme nici votarea bugetului. Pentru a-și recăștiga simpatiile opiniei publice, admite votarea „necesităților de stat” — bugetul și contingentul recruților — ca apoi cu atât mai energic să porniască lupta pentru votul universal, la discuția reformei legilor militare, condiționând votarea acestei legi — de prezentarea proiectului de lege despre votul universal.

Dacă opoziția va porni această luptă cu gânduri curate și intenția serioasă de-a sili guvernul să prezinte acest proiect, făgăduit în atâtea rânduri în mod categoric, opinia publică, fără îndoială, va aproba obstrucția opoziționistă și lupta parlamentară va aduce multe zile amare pe seama guvernului.

Guvernul se mângăie cu nădejdea că va reuși să încheie — ca de atâtea ori în trecut — un compromis cu opoziția, ferind astfel și partidul guvernamental de frământările interne pe cari le vor provoca discuțiile în jurul chestiunii votului universal.

Discuția bugetului.

Votându-se în ședința de azi proiectul recruților și în a treia citire. Camera în ședința de Luni va începe discuția proiectului despre bugetul anului 1911.

Partidele opoziționiste nu vor lua parte mai intensivă la discuție, mărginindu-se la câte un orator doi la bugetul deosebitelor ministere. Numai la bugetul ministerului de interne vor porni justiții o discuție mai vie, pentru a arăta abuzurile electorale săvârșite de organele administrației și stăruind pentru reforme radicale pe acest tărâm.

În general se crede că bugetul va fi votat încă în cursul acestei luni.

Votul universal și Kossuth.

Chestiunea votului universal devine tot mai actuală: Presa ungurească șovină a și început campania împotriva acestei reforme, prezintându-o ca o reformă primejdioasă pentru interesele „națiunii unitare”.

În fruntea acestei prese e și de data aceasta „Bud. H-p.” După ce în numărul său de ieri

și-a exprimat credința că partidul kossuthist și șeful lui nu vor secunda acțiunea justițiilor, azi dă cuvântul unui „membru distins” al partidului kossuthist care, aprobând expunerile de ieri ale acestui ziar șovin, declară că:

„Majoritatea partidului kossuthist nu vrea să știe de votul universal, egal și secret. Votul acesta îi trebuie numai demagogiei, îi trebuie naționalităților și îi trebuie în rândul întâi Vienei. Introducerea votului universal nu e politică maghiară... și chiar de aceea noi nu vom sprijini partidul justhist. *Dealtminteri Kossuth încurând va face declarații categorice despre reforma electorală. Pot să spun de pe acum că vederile lui congruiază cu aceste vederi ale mele.*”

Acțiunea partidului român.

Citim în «Gazeta Transilvaniei»:

„Keleti Értésítő” e informat, că atitudinea partidului naționalist față de proiectul pentru oferirea de recruți o va preciza în cameră, prezidentul clubului naționalist, dl Dr. T. Mihali...”

Observăm că acest proiect a fost votat ieri și în ultima citire.

Ședința Camerei.

Ședința de azi a ținut abia două ore.

S’au discutat câteva chestiuni de imunitate. S’a suspendat imunitatea deputaților *Lengyel Zoltán, Déry Zoltán* (în procese de presă, pentru calomnie), *Achim András, Héderváry Lehel, Polonyi Dezső, Nagy Emil* și *Rakovszky István* (pentru duel).

S’a trecut la discuția petițiilor și adreselor sosite la Cameră. Discuția s’a făcut în mod sumar.

Nefiind de față deputații cari au anunțat interpelări, ședința se ridică.

Ședința viitoare va avea loc Luni, când se va începe discuția bugetului.

Scrisori din București.

Presa evrelască și căderea naționaliștilor. — Lărgirea dreptului de vot. — Studenții și mișcările politice. — Ceva atandala.

București, 24 Februarie.

Astăzi s’au terminat și alegerile pentru colegiul al doilea de senat. După cum era de prevăzut, guvernul a triumfat și în aceste alegeri. Până la 1 Martie se vor termina și alegerile de balotagiu la senat, în cari opoziția speră să mai câștige cel puțin cinci sau șase mandate. Astfel, guvernul dispunând de o majoritate destul de puternică, va putea aduce legile promise în programul publicat a doua zi după venirea sa la putere. Toți aceia, cari nu sunt angajați în partidele istorice au primit cu simpatie programul guvernului. Au rămas însă nedumeriți față de atitudinea organelor administrative față de candidații naționaliști, dintre cari unii, cum este, harnicul profesor de la Huși Zelea Codreanu au avut să îndure cele mai mari neplăceri.

Prin întrebuintarea mijloacelor de luptă uzitate până acuma, față de naționaliști s’a dat numai prilej ziarelor evreiești să jubileze căderea acolora cari veneau cu un program nou, alcătuit în vederea progresului elementului românesc. Iată de pildă ce scrie ziarul evreiesc «Progresul»:

»Cea mai zdrobitoare înfrângere în alegerile parlamentare de acum au suferit-o incontestabil așa numiții noștri naționaliști.

Nu numai că nu a fost ales nici unul din ei nici dl Iorga, nici dl A. C. Cuza, nici dl Ion Zelea-Codreanu, cari au candidat în mai multe județe deodată și în două colegii: al II-lea și al III-lea de cameră, nici ceilalți antisemiți puși pe lista caraghiosului »partid naționalist-democrat«, dar și numărul voturilor ce au obținut e așa de ridicol, că noi, adversarii lor firești, suntem mai dispuși să-i plângem decât să ne bucurăm.

Facem în alt loc, în numărul de față, o statistică exactă și amănunțită a voturilor obținute de toți candidații naționaliști, în comparație cu numărul voturilor exprimate în colegiile unde aceștia au solicitat sufragiile alegătorilor.

Cifrele acestea, destul de instructive, ne arată că toți cei 21 de candidați antisemiți — am socotit unități, căci dacă ținem seama de faptul că dl N. Iorga a candidat în 7 județe și dl A. C. Cuza în 2, numărul lor e în realitate de 14 — au obținut în ambele colegii un total de 3330 voturi din 21,988 de alegători, cari au votat în județele și colegiile unde au candidat antisemiții.

Cu alte cuvinte: deabia 15 la sută din alegătorii votanți și-au dat votul lor pentru naționaliștii noștri!

Și ei nu au avut nici măcar mângăierea suflătoare de a provoca, fie și într’un singur județ, un balotagiu în favoarea lor.

O asemenea zdrobire electorală e o condamnare definitivă a ridicolului »partid« al dlor N. Iorga și A. C. Cuza. Când ne reamintim cu câtă galăgie și-au întemeiat gruparea lor politică și cu ce ifose sfidau toate celelalte, căderea de acum este fără îndoială mortală.

Firește, se înșală amar numitul ziar, dacă crede că s’a sfârșit cu naționalismul. Acum mai mult decât ori când curentul naționalist pătrunde în păturile mari ale poporului. Dar era nevoie să vedem tipărindu-se asemenea injurii la adresa celor mai de seamă bărbați ai neamului nostru?

Ziarele politice sânt pline de recriminări reciproce. Agenților guvernului li se impută acte de violență și »teroare«. Pe de altă parte ziarele guvernamentale acuză opoziția de corupție, de cumpărare de voturi și câte altele. În realitate nici unii nici alții nu văd că această cartă se dă în contul alegătorilor. Un om conștient de rolul său nu se lasă să fie nici terorizat, nici cumpărat. Și vor fi fost mulți din aceștia. Alegerile actuale au dovedit însă că o reformă electorală se impune. Într’o țară de șapte milioane de locuitori, când este vorba de alegerea acolora, cari fac legile, alegătorii sânt în număr aproape infim. Se impune deci o lărgire a dreptului de vot. Această lărgire preocupă atât pe liberali, cât și pe conservatorii-democrați. Naționaliștii cer de dreptul votul universal pentru toți Românii. Înmulțindu-se numărul alegătorilor, atât »teroarea« cât și »corupția«; de care se învinuiesc astăzi reciproc partidele politice, vor dispărea. Căci va fi greu să se exerciteze acestea față de sutele de mii, cari vor veni atunci în fața urnelor, conștente de drepturile lor. Ideia reformei electorale câștigă tot mai mulți aderenți. Și nu ne lădoim că, cu ocazia viitoarei schimbări de guvern ea va fi adusă în discuția parlamentului.

Studenții! În actualele lupte electorale au fost aduși și ei în discuție. Mai ales în legătură cu expulzarea studentului bănățean Lalescu. Și rău au făcut aceia cari au amestecat și studențimea în aceste lupte, în luptele de partid. Căci, dacă vor fi vre-o câțiva studenți, cari, în urma legăturilor lor familiare, împărtășesc anumite vederi politice, pentru cari luptă un partid sau altul, marea majoritate a studenților este străină de politica militantă. Studenții știu să se ferească de orice mișcări, cari nu au un caracter curat național. I-am văzut la întrunirea de protestare în contra terorizării întrebuintat față de candidații naționaliști din Ungaria, i-am văzut la întrunirile convocate de Liga Culturală, iar acum în urmă venind să condamne expulzarea unui Român de pe teritoriul României libere.

Sânt acestea de altfel singurele mișcări, la cari studențimea e îndreptățită, e datoare să ia parte. Nu poate nimeni aproba înrolarea studențimei sub steagul cutărui politician, dar care Român n’a aprobat mișcarea frumoasă pornită de studenți, la 1906 pentru apărarea drepturilor limbei românești? Care Român n’a aprobat mișcarea de acum câteva săptămâni a studențimei din Iași, care a determinat publicul românesc să protesteze în contra angajării unei streine la Teatrul Național de acolo? Sentimentul de colegialitate și sentimentul unității sufletești i-au făcut să protesteze și în contra expulzării colegului lor Lalescu.

De-aceia foarte surprins! au rămas mulți văzând pășirea pe față a unor studenți, cari zic că formează „comitetul central”, cari n'au găsit alt ceva mai bun de făcut decât să-l ponească pe biatul Lalescu. Un asemenea comitet nu există și este rău că se uzează de numele studenților spre a se apăra o cauză nedreaptă. Se găsesc poate mulți cari, din diferite motive aprobă în aparență orice. În sufletul lor studenții încă nu pot aproba măsurile luate față de colegul lor bănățean. Prin asemenea apucături nu se face altceva decât se corup sufletele tinere, cari trebuie îndreptate spre culmile senine ale idealismului. Și e păcat.

Cititorii ziarelor de azi dimineața s'au amuzat de stilul următoarei știri dată de un „fruntaș” despre conferința dela Cluj:

Adunarea din Cluj dovedește mai mult solidaritatea partidului național și din cursul dezbaterilor și a hotărârilor luate, rezultă că fără consimțământul comitetului național nu se va putea face nici o schimbare în viața politică a Românilor din Ungaria.

Aceasta o dovedește cazul ziarului „Tribuna”, care a venit în contradicție cu comitetul executiv. Degeaba au sperat colaboratorii dela acel ziar că boicotul început contra acestui ziar va înceta. Colaboratorii ziarului „Tribuna” trebuie să se supună înaintea solidarității comitetului executiv al partidului național român.

Din acest incident mai rezultă că încercarea pentru înfățișarea păcii româno maghiară, fără consimțământul și aprobarea comitetului executiv, nu va aduce nici un rezultat.

Partidul național român caută acum să se organizeze în provincie. În acest scop va ține mai multe adunări populare. O astfel de adunare se va ține la sfârșitul lui Martie la Lugoj, cu care ocazie oratori vor discuta asupra reformei electorale și dreptului limbii române.

Și clar și frumos. Nu?

Coresp.

Scrisoare din Cluj.

Părerile d-lui Dr. Ioan Mihu despre „Tribuna”. — „Autorizatul” nu găsește corespondent aici. — Impresia ce a făcut-o hotărârea comitetului. — După concert.

Cluj, 10 Martie.

(Dela corespondentul nostru). Am avut deosebita și rara onoare a unei convorbiri cu fruntașul bărbat politic al neamului nostru, cu dl Dr. I. Mihu. Venind vorba și despre chestia „Tribunei” dl Mihu s'a exprimat astfel:

— Încercările de distrugere împotriva ziarului „Tribuna” ar fi un adevărat *dezastru național*. Nici un ziar românesc, nici de aici din Ungaria, nici din Regat, nu s'a ridicat la un nivel atât de înalt ca „Tribuna”. Am cetit totdeauna cu atențiune și cu plăcere articolele de fond, chiar când exprimau vederi pe cari nu le puteam aproba, ele aduceau însă totdeauna o bogăție de idei și o eleganță a formei neîntrecută încă la noi. Nu aflu de altcum de loc îndreptățită aceasta goană împotriva ei, ea n'a atacat pe nimeni personal, n'a jignit nici ambiții juste, a spus poate cu o prea mare francheță adevărul.

Ce privește mutarea „Românului” din Arad, a spus, că asta orice om nepreocupat trebuie să o doriască. E de părere că Clujul ar fi locul cel mai potrivit.

Le va fi bătut desigur multora la ochi, că „autorizatul” n'are corespondent regulat aici în Cluj. Faptul nuse

poate atribui împrejurării că n'am avea aici destui tineri buni mănuitori ai condeiului, ci faptului că „autorizatul” nu se bucură aici de nici o trecere. Mai cu seamă exponenții intelectuali ai tinerimii sânt foarte rezervați față de el. Serviciile pe cari ni-le-a făcut „Tribuna” și dl Goga ne îndatorează la recunoștință. Afară de asta și direcția sănătoasă pe care o reprezintă „Tribuna” ne face să ne apropiem de ea în nădejdea unui viitor mai bun. De aceea toate încercările, ce le-au făcut mai mulți inteligenți de aici, aderenti ai „Românului” ca să câștige un corespondent mai meșter—au fost zădarnice. Tinerimea prin aceasta dă dovadă că nu ieste trabantul inconștient al fantaziei cutărui fabricant de injurii. Unul singur este dintre tineri, care scrie la „Românul”. E *decadentul*: Emil Isac. Firește că el nu se scoară de pe Pegas, ca să scrie niște simple corespondențe, el abea caută atribuți și împărecheri de cuvinte, cari într'adevăr te fac să te oprești asupra lor și a autorului lor și să — rizi. Ce înțeles să aibă de pildă împărecherea asta ciudată de vorbe „*opinci bine-mirositoare*” ori „*aleie sinuoase de portocali*” etc. Expresiunile acestea sânt menite să rămână pentru veci, trebuie să fie luate în antologii, trebuie proslăvite de Caracostea și Densușan, în conferințe chilometrice, de aceea și le-a publicat în bucăți literare de o solidă valoare artistică d. p. în sarbăda „Madam Kohen”, ori în biografia celebrului poet de curte al „Calicului Democrat” Lică Spîrlează. De altfel nu ne supără aceasta colaborare a d-lui Emil Isac la „Românul”, e lucru foarte firesc ca un poet decadent și surghinuit de toți, să se alature singurului loc care-i oferă adăpost și cu care are ceva comun — *decadența*.

Se nădăduia că propunerea făcută referitor la peregrinarea „Românului” în Cluj va găsi ecou între membrii comitetului național, se spera că chestia asta atât de însemnată pentru noi și împrejurime, ridicându-se la un interes general românesc, va domoli patimile și va îndrepta cugetarea celor competenți. Spre cea mai mare părere de rău a noastră însă, nu s'a întâmplat așa. Se zvonia că ieste probabil că se va face, inimile noastre tremurau de neliniște, așteptând rezultatul conferinței. Dar înzădar au fost toate așteptările, căci hotărârea luată, a arătat încă-odată cât sânt de orbiți conducătorii noștri de patimă, și cât de înguști sânt. Să sperăm că puterea opiniei publice îi va sili în cele din urmă să-și recunoască marea rătăcire și să dea însemnătatea cuvenită Clujului, un punct strategic atât de însemnat al luptelor noastre.

Concertul trecut a lăsat urme adânci în sufletele noastre. Alergările și străduințele ce am depus, au fost răsplătite de un splendid succes moral și material. Lumea românească a arătat că știe să dea atențiune rarelor

momente artistice ce ni-se ofer aici cu atâta greutate, a mai arătat că înțelege lipsurile vieții noastre studențești. Să ne urmărească pașii și la caz de nevoie să ne pretindă o viață mai rodnică. De altcum nici nu trebuie să dubităm în bunele intențiuni ale tinerimii noastre și în special ale comitetului ei.

Contele Apponyi în America.

Din lumea nouă vin știri interesante despre primirea de care e împărtășit contele Apponyi în America. Pretutindeni e asistat de poliție, care îl apără de „dragostea” concetățenilor săi pe cari mizeria i-a gonit din țara-mamă.

Firește, foile ungurești încearcă să ascundă rușinea ce a pățit o contele Apponyi prin orașele unde a mers să vorbească.

Din Ungaria el a pornit cu multe nădejdi, dar vezi că socoteala din țara ungurească nu se potrivește cu cea din America, pentru că acolo sânt tot aceiași oameni, dar sânt alte legi și alte obiceiuri. El a pornit în America ca să-și mai adauge o ramură la coroana de lauri a păcii. De altfel e bine că și cetățenii Americii să cunoască suferințele atâtor neamuri din Ungaria.

Dar iată ce scriu foile americane despre turneul lui:

„Joi, la 23 Februarie, contele Apponyi era să țină o vorbire în „Fine Arts Hall” din Chicago, dar la hală a ajuns numai pe la orele 10 seara. Mulțimea era adunată atât în hală cât și în jurul ei. Când Apponyi a început vorbirea zece slovaci socialiști au început al fluera și a face gălgăie, iar alții — cari au fost mai aproape de tribuna de pe care vorbea contele — au voit să-l tragă jos.

S'a făcut o gălgăie ca în iad încât nici poliștii n'au putut liniști lumea, ci s'au strîns în jurul lui Apponyi ca să-l apere de furia poporului. Peste câteva minute el a părăsit sala și s'a suit în automobilul care-l aștepta la poartă.

Când a ajuns în colțul celei dintâi strade, automobilul a fost oprit de mulțimea, care a tăbărit asupra șoferului și a lui Apponyi. Poliția a trebuit să-și încorde puterile cu mulțimea înfuriată, dar în sfârșit a putut să scape pe contele din mâinile lor. Mai mulți oameni au fost loviți rău de poliștii, cari au lovit pe cei îndărătnici cu bătele lor de lemn dând în ei ca în câni. Trei inși cari purtau Sâmbetele contelui au fost arestați. Pe cei trei i-au dus la Harrison Police Station. Mulțimea din sală când au auzit scandalul a început să iasă pe întrecute. Când sala a fost golită de oameni s'au găsit două bombe puse în apropiere de tribuna unde vorbea contele, dar nu au avut timpul să explodeze fiindcă el a ieșit mai iute decum ar fi trebuit.

Când s'a văzut liber Apponyi abia își mai trăgea sufletul. A fost însă bucuros că a scăpat să nu fie omorât!”

Un alt ziar din Newark, unde sânt și mulți Români, scrie:

„Românii din acest oraș au făcut un protest contra contelui Apponyi, care e de prezent în America. Aici sânt mai mulți Români, cari au devenit cetățeni americani, deci nu i-ar mai interesa politica lui Apponyi, sânt însă mulți din aceia cari se interesează mult și au luat parte în număr mare la acest protest.

Contele Apponyi e un delegat al congresului de pace, și de datul acesta Români îl dau pe față lumii, ca pe unul, care le-a răpit libertatea de a se desvolta pe cale națională

și religioasă, răbindu-le limba din școli pe cari caută să le maghiarizeze și totodată să introducă și în serviciul religios această limbă".

Un ecou dela frații bucovineni.

»Junimea literară«, cea mai de seamă publicație periodică a Românilor bucovineni, ocupându-se în numărul dela întâi Februarie cu presa românească din Ungaria, are pentru »Tribuna« următoarele cuvinte de apreciere:

Am înaintea mea numărul de Crăciun al ziarului »Tribuna« din Arad. Mă uit la el, la numărul paginilor, la conținut, la tipar și hârtie și mă întreb: E posibil? Un jurnal român și încă unul dintr'o provincie în care Românii trebuie să poarte cea mai crâncenă luptă pentru existența lor, să apară în 56 pagini taman ca marele ziar din Apus ale popoarelor mari, bogate și cu o cultură de secole. Și nu mă înșel. »Tribuna« dela Arad a apărut de Crăciun într'un număr așa de mare de pagini, cu un material politic și literar ales și asta nu pentru prima dată. Și am crezut că un astfel de eveniment îmbucurător trebuie vestit ca să se bucure și ceice la ei acasă nici nu pot visa la așa ceva.

»Tribuna« din Arad care a intrat în al XV an de existență e cel mai bun jurnal român din câte apar. Aceasta înseamnă mult, când ne gândim că »Tribuna« s'a ridicat numai prin munca și jertfa redactorilor și a prietenilor ei și prin dragostea crescândă a cititorilor la acest rol conducător în ziaristica română. În loc de sprijin »Tribuna« a fost lovită de pedepse grele bănești, redactorii ei au fost întemnițați și dacă eu toate aceste vitregii ale timpului »Tribuna« nu numai că s'a susținut ci a și progresat creând în Arad o serie de instituțiuni cari fac din acest post expus al Românismului un adevărat focar național, astfel de succese trebuie recunoscute și munca care a dat astfel de roade respectată.

»Tribuna« a fost multă vreme condusă de I. Russu-Șirianu, ziaristul nelotrecut și luptătorul pururea entuziast. Trep at »Tribuna« s'a ridicat din șirul publicațiilor de provincie ajungând nu numai în fruntea ziaristicii Românilor ungureni, ci în fruntea ziaristicii tuturor Românilor. În prezent »Tribuna« e cel mai bine scris ziar românesc. Partea politică este îngrijită de bărbați cari înțeleg să deie articolelor o bogăție de idei și îndrumări cum de mult nu eram deprinși să întâlnim în presa română ajunsă în multe părți pe mâini de nechemăți sau fiind îngrijită numai de diletanți. E drept că nota nouă, care tinde spre o regenerare a neamului, introdusă în »Tribuna« de colaboratorii mai tineri a dat naștere unei crize în partidul național, criză care o creștem trecătoare, căci știm că *totdeauna au învins idelle și convingerile asupra supărărilor personale* »Tribuna« are și un serviciu de informații din cele mai excelent înghetate. Foarte interesante corespondențe din toate centrele din țară, apoi o cronică bogată din București, Viena, Roma, Paris. Economia națională care are rubrica ei separată e îngrijită de unul din cei mai buni specialiști, Vasile C. Osvadă. Scurt »Tribuna« e un ziar modern, în cel mai bun înțeles al cuvântului. Dela anul nou apare odată pe săptămână

»Tribuna Poporului« redigată cu multă iscusință.

Tot atât de îngrijită ca partea politică e și partea literară. Colaboratorii distinși ai acestui ziar fac din folletonul »Tribunei« un colț în care află cea mai bună literatură și informație literară. Colaboratorii literari statornici ai »Tribunei« sunt: I. Agârbiceanu, D. Anghel, Z. Bârsan, Al. Alexandru Ciura, E. Gârleanu, Ioan Gorun, Octavian Goga, I. U. Soricu, Sextil Pușcariu, Nerva Hodoș, Iaric Chendi, Bogdan-Duică, Dr. I. Lupaș, C. Rădulescu-Motru.

Scriitorii Agârbiceanu, Anghel, Ciura, Gârleanu publică nuvele dar mai ales schițe scurte, Goga și Soricu poezii, Chendi, Bogdan-Duică aprecieri, dări de samă, Z. Bârsan cronici teatrale și dl. Sextil Pușcariu redigează o rubrică specială: *Din carnetul unui filolog*, care apare odată pe săptămână. Au apărut până acuma 3 articole, în primul »articol introductiv« se arată rostul acestor articole, care e să »popularizeze expresiile cele mai fericite ale limbii noastre« și să »pătrundem puțin câte puțin și în tainele limbii noastre«. În articolul II se vorbește despre alde. Cuvântul alde propriu numai limbii noastre are funcțiunea de a forma pluralul dela numele proprii. În articolul III »Deschide-mi, soro, o poartă«, se arată o întrebuintare a articolului, neobicinuită în alte limbi.

Din cercelările mai întinse însemnăm aici un studiu al cunoscutului istoric Dr. I. Lupaș: Momente din viața și domnia lui Iosif al II-lea. gt.

Povestiri de femei.

Minerva Cosma.

Numele ei mi-a venit în minte, adus de svonul frumoaselor povești, a pitoreștii serbări dela Sibiu, ca parfumul suav al unei crățe, ascunse în umbra unei dumbrăvi. În cadrul mareț al serbătoarei genului și poeziei, unde poezii cei mai aleși au venit să împletească laurii artei noastre naționale; în mijlocul splendorii apoteose a frumosului, cu toată minunția îmbelșugată a cusăturilor și culorilor pitorescului port românesc, figura fermecătoarei fecioare, cu ochii ca murele, chipul visător al Minervei Cosma apare cu toată puterea aleei sale personalități în lumea delicată a artelor.

Suflet ales, dotată cu o inteligență superioară și un rafinat simț artistic, alături de surorile sale, măiastra privighetoare Lucia Cosma și Hortensia Goga, o abila și talentată mănuitoare a penelului, Minerva Cosma desăvârșește cea mai fericită trioță, toate trei surorile, pe cât de frumoase, pe atât de artiste. Educată în atmosfera de idealism a părinților săi, colț și înțeleaptă, pătrunsă adânc de comora de frumusețe a genului nostru popular, Minerva Cosma, o adevărată Minervă în toată accepțiunea cuvântului, s'a dedicat acestei indeletniciri artistice, în a din cea mai fragedă tinerețe. Și când după enorme eforturi și proprii sacrificii bănești, mama sa, dna Maria Cosma, a izbutit să pue bazele actualului atelier de țesături și broderii românești dela Sibiu, inaugurând astfel inițiativa binefăcătoare care să ne dea puțința a scoate în relief frumusețile artei acesteia a noastre, în copilă ce de abia se ridicase de pe băncile școlii mama și-a găsit cea mai ferventă discipolă a înaltelor și frumoaselor sale sentimente, sprijinitoarea desinteresată a păturii femeiești mănuitoare dela sate. În lungile drumuri obositoare, cercetând din casă în casă, alături de mamă-sa, copilă cu ochi aprinși urmând mână țăranelor ce scotoceau prin tronuri și lazi, scoțând la iveală acele minuni de țesături alee în fir de aur și argint, migăite și mărunte, de-și stă mintea în loc. Și din dragostea pentru frumos, puterea ascunsului talent ce dormea în sufletul tinerei Minerve, s'a deșteptat, sub forma unui neînfrînat dor de muncă, alături de femeile simple dela țară, cari înconștiente de

valoarea prețului meșteșugului lor fără de pereche, țeseau minunile artei lor, din zori până în noapte.

Rîvna aceasta a așezat-o pe Minerva Cosma în fruntea războaiurilor din atelierul Reuniunii femeilor dela Sibiu și sânt ani de zile de când ideata fecioară nu mai cunoaște altă muzică, decât cântecul fusului, sbârânitul suveicii și bătaia vâtaelor. Ochii ei negri pătrundeau cu vioiciunea lor străbătătoare, cât ai clipi din ochi, potrivesla cea mai încurcată a alesăturilor, amănuntul cel mai infim al broderiilor. Pentru ea nu mai există secret în nici o alțiță și în nici o cheiță, cari azi fac minunea unei luni întregi, extaziată înaintea țesăturilor și broderiilor naționale românești. Talentul ei excepțional și puțin obișnuit sa putere de muncă, demnă de cel mai înalt exemplu, au fost stimulentele cari au scos la iveală noi forțe creatoare în arta aceasta printre țărancele cari, pe zi ce trece, căutau să fie la înălțimea măiestriei lor, totuși nelotrecute. Cu pasiunea unui cercetător savant, Minerva Cosma și-a închinat întreagă bucuria vieții sale, în căutarea comorilor ascunse cu îngrijire și cumva cu temere, în cămăruțele săracăcioase ale țăranelor noastre, cari nu-și dau ușor la iveală taina migălelei artistice a rîurilor și alesăturilor lor. Și-n liniștea singurătății mizanropice în care se izola pasiunea cercetătoare a frumusețelor acestora, mintea ei ageră pătrundea tot mai adânc în rostul stîului creat în mod primitiv de concepțiile sigure ale inspirațiilor poetice, pornite din sufletele țăranelor noastre atât de pline de gust. Observând și căutând, ea își însemna desemnându-le lei o linie, colo un contur, un ajur, o tivitură, un creș și din toate prinzând, alcătui, compoziția desevarșită și armonică a celor mai frumoase motive.

A fost o muncă fără preget a câtor-va ani dela rîndul, opera de incomparabilă frumusețe a celui album artistic, de țesături și broderii românești, care a săpat numele Minervei Cosma ca cea d'întîiu artistă în genul acesta.

Opera aceasta este de o netăgăduită valoare, tocmai pentru că este fructul unei munci proprii.

Motivele acele admirabile de o ireproșabilă puritate de linii, toată poezia aceia a culorilor și întreagă compoziția de perfecțiune fără seamăn, e rezultatul unei munci titanice și al unei răbdări înțepet, de care numai o femeie e capabilă.

Și truda acestor ani de-arândul petrecuți în studiarea și cercetarea celor mai mici amănunte din care a isvorât apoi fineța aceia subtilă a liniilor, cu toate oboselile ochilor cari nu mai priveau atracțiile altor frumuseți, a cerut de sigur o jertfă pe care Minerva Cosma a dus-o la exces, în pornirea ei nobilă de a-și închina opera întreagă, pe altarul artei naționale a femeiei române. Aplecată pe războiu ziua întreagă, hărnicia degetelor ei a purtat suveica fără odihnă și din schițele moarte de pe deseneurile ei, ea bătea vâtaele fără preget și în fie-ce fir punea o palpitare, ce-va adânc simțit, tot sufletul ei de artistă din comunicația căruia rîurile țesut, trăiește ca plin de viață. Munca aceasta fără de asemănare, e trăsătura de caracter cea mai puternică a Minervei Cosma și înălțată cum e de asupra figurilor zilei, în fața marețului exemplu ce ni-l impune, trebuie să ne inclinăm ci nu numai cu admirație ca înaintea unei artiste, ci cu tot respectul cu care trebuie să ne închinăm în fața celei mai curate întru chipări a muncii.

În idealele ei visări de artistă, ea a privit cu o înaltă înțelepciune concepția cea mai frumoasă și cea mai adevărată a vieții: munca. Și muncind cu o strălucitoare abnegație, ea a croit o splendidă punte de aur între visul artei și viața de toate zilele a femeii. În ceasurile mele de tihnă, nu simt recreare mai deplină, ca privind, agină de pagină, albumul ei de țesături și broderii și e o sărbătoare adevărată a ochilor delectarea aceasta din toată poezia aceia a culorilor, în care îmi pare că este așternut pe hârtie cel mai minunat basm al frumosului. Nu e colțisor de pânză pe care să nu fii încercat să prind și eu ceva din toată arta aceasta a abilității lucrului manual și, ori de câte ori cos și descos, gândul meu închină un nou primos de admirație autoarei care a reușit să închege așa de complexe și fenomenale plăsmuiri artistice...

Și îmi vine atunci în minte extraordinara noastră nerecunoștință (ca să nu zic incultură) față de întreg domeniul artei. Câte femei nici n'au ideie de opera aceasta, când ar trebui să socotim ca o dator-e apro pe sacră să ne dăm micile noastre economii de pe panglici și dantele, închinat operelor de artă, ca și gologanul aruncat ca danie la stul mir.

Departa într'un colț înstrăinat de țară, odihnindu-și un moment suferințele fizice, care apropie orice suflet eterat de pământ, crăța ascunsă în umbra dumbravei, va fi suspinat cu dor, în ziua când gândul ei

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

călător va fi purtat-o la sărbătoarea frumoasă dela vatra părintească.

Unde era Minerva Cosma cu negrii ei ochi languroși, cu privirea ei străbătătoare, să mângâie și să zîmbească atator podoabe minunate cu cari erau înveșmântate frumoasele românce din Sibiu?

Sultânica.

O declarație corectă.

Drept răspuns la o învinuire absolut neîntemeiată ce și-a permis „Telegraful Român” la adresa Preacuvioșiei Sale, părintelui protosincol Roman Ciorogariu, organul mitropoliei române ortodoxe aduce în numărul său mai nou următoarea „declarație” într-o toată adecvată adevărului:

Domnule Redactor! În tot răul este și un bine. Din lămuririle nrului 19 am înțeles ce-i supărarea dvoastră. Excelența Sa, Domnul Mitropolit Ioan Mețianu, a fost atacat în „Tribuna” și „Tribuna” sânt eu. Un act de răsunare dară.

După dreptate ar trebui să-mi cer atunci partea de merit și din osanalele ce i-s'au făcut Excelenței Sale tot în „Tribuna”. Cum e de ex. articolul la aniversarea de 80 de ani a I. P. S. Sale, și lauda tuturor faptelor laudabile ale Excelenței Sale. Abundența omagiilor aduse I. P. S. Sale în „Biserica și Școala” și la diferite ocazii, ar fi mărturie destul de evidente, că eu nu am stat departe de închinăciunile „Tribunei”, făcute I. P. S. Sale.

M'aș mai putea provoca și la muștrările ce mi-s'au făcut mie în „Tribuna”. Dar pentru această muștrare cine răspunde? Tot eu? Eu am fost acela, care m'am bătut pe mine însumi în coloanele „Tribunei”?

Dvoastră veți vedea de aici, că nu eu stau asupra „Tribunei”, ci „Tribuna” asupra mea. Pe mine întocmai așa mă chiamă în judecată, ca și pe orișicine.

Dar nu doleanțele Dvoastre mă fac să răspund, ci motive de ordin mai înalt ierarhic. M'ați pus anume față în față cu I. P. S. Domn Mitropolit Ioan Mețianu, prin ce ați dat o gravă lovitură ordinii ierarhice din mitropolie. Această lovitură sunt dator a o opri în loc, prin următoarea declarație:

Eu am avut supărări cu I. P. S. Domn Mitropolit, dar acestea au dispărut de mult, spre a fi înlocuite cu un profund sentiment de venerație față de Mitropolitul meu, cu care trăiesc în comuniune ierarhică, ca modest lucrător în via Domnului, stăpânită de I. P. S. Sa. De va fi fost dar vre-o supărare la mitropolie, aceea nu din vina mea s'a făcut, și nici din vina mea va rămânea. Aceasta să se știe.

R. Ciorogariu.

Cu acelaș prilej preasfelnicul „Telegraf” se încumetă să formuleze o nouă învinuire, tot atât de gratuită însă. Li impută, anume, părintelui protosincol lipsă de energie în a-și opri personalul din redacție dela acte de necuviință.

Cerbicia malonestă a „Telegrafului” nouă ne pare firească, după ce o cunoaștem de mult, atâta îndrăzneală însă din partea manechinilor cari fac redacția mașinală a acestui ziar, ne uimește totuș. Dar ce să le faci manechinilor, cari nu-și pot închipui o redacție după chipul și asemănarea celei din care fac parte.

Reuniunea femeilor rom. din Arad și provincie.

Convocare.

»Reuniunea femeilor române din Arad și provincie» își va ținea

adunarea generală

Duminecă, în 12 Martie (27 Martie st. v.) a. c. la orele 5 după amiază în locuința mea din strada Petofi Nr. 1.

Invităm la această adunare pe toți membrii și binevoitorii Reuniunii.

Ordinea de zi:

1. Raportul comitetului despre activitatea sa.
2. Cenzurarea socotelor pe anul trecut.
3. Darea absolutoarelor și stabilirea bugetului viitor.
4. Eventuale propuneri.

Arad, 4 Martie 1911 n.

Sever Bocu,
secretar.

Letiția Oncu,
prezidentă.

Alte invitări nu se fac.

In cauza școlii de fete din Arad.

Ni se cere publicarea următoarelor:

O „trecătoare prin Arad” nu mai încapă în numărul 46 a „Tribunii” de școala diecezană civilă de fete din loc, tocmai acum, în pragul împăcării diferitelor mult accentuate dintre Consistor și Reuniune.

„Trecătoare” — școala i-a rămas în minte ca o „pată murdară” pentru „interiorul mizerabil” al edificiului; pentru că după cunoștințele mai chiar după informațiile dăneșii, în localul actual al școlii de fete este „atmosfera aceea grozavă de mușgai și egrasie de pivniță”; de pe „păreții umezi” „picură umezeala”; „padimentele” sânt „cu bureți”. „Existența elevelor întru astfel de local este un adevărat chin”. „Intunecimea dormitorului și a saletor de studiu, odăile acelea scunde cu atmosfera aceea grozavă...” și altele ca acestea pe toate le-a observat „trecătoarea”, și, deși numai „trecătoare”, totuș are vremea de-a mai spune: „Mă mir, că autoritățile ministeriale sânt așa de îngăduitoare de data aceasta”!

Am nu numai cuvenita autorizare oficioasă, ci și datorința morală să spun în acest chip, în interesul adevărului și al instituției de sub întrebare dar mai ales pentru liniștirea părinților interesați următoarele:

Edificiul actual al școlii și internatului de fete este acelaș pe care „Reuniunea femeilor române din Arad și provincie”, l-a predat Consistorului eparhial în anul 1890, de când sub titlul de investiții, reparări și deficitele susținerii școlii, s'au cheltuit din bugetul Consistorului mai multe zeci de mii de coroane.

Adevărat că institutul nu are palat, dar în starea sa de azi, ca internat și școală civilă, este mult mai corespunzător, decât cum era „când Reuniunea a instalat școala și a predat-o Consistorului”.

Spre dovedirea condițiilor de azi ale institutului mă provoc la faptul, că școala, în anii din urmă, a fost inspecționată în câteva rânduri de inspectorul regesc de școale.

Așa de exemplu în pragul anului 1906, când pe baza raportului oficios al acestuia, guvernul țării a luat la cunoștință caracterul de școală civilă al institutului.

În Ianuarie anul trecut inspectoratul regesc a cercetat din nou școala, timp de peste trei ore întruna, și s'a declarat mulțumit, cu observări puține și mărunte numai, dar nici decât de firea celor spuse de trecătoare. Cine vrea să se orienteze mai de aproape, va putea afla protocolul original despre această vizitație în arhivul consistorial.

Pentru partea de internat a institutului, acesta își are medicul său oficios. Totuși, în urma afirmărilor „trecătoarei”, întreg localul școlar și de internat a fost azi vizitat anume prin unul din medicii orașenești din loc, care m-a autorizat s-o spun, că stările aflate nu sânt nici de cum pre cum le spune „trecătoarea”. Din contră, starea institutului peste tot, ca împărțire și aranjament; salele de învățământ, odăile de locuit și vorbitorul — ca spațiu și curățenie — corespund referințelor igienice pentru numărul elevelor. Curățenia e multămitoasă. Salele, în loc de a fi scunde au înălțimea de 4 metri. Scăderi de natură gravă igienice de loc nu sânt.

De altmintre afirmările „trecătoarei” sânt combătute și prin împrejurarea, că contingentul de azi al elevelor, interne și externe, față cu anii de mai înainte s'a duplicat.

Afară de aceasta starea sanitară a elevelor e în general în condițiile posibil cele mai bune.

Arad, la 26 Februarie, 11 Martie 1911.

Dr. Gh. Ciuhandu,
asesor referent școlar.

Din străinătate.

Turburările din Mexico. Mobilizarea făcută în grabă a despărțământului militar de Vest din Statele-Unite a produs legitimă surpriză în cercurile politice a diferitelor țări. Mobilizarea de o parte, turburările din Mexico de altă parte au avut drept coincidență teama puterilor interesate, de vre-un eventual amestec al Statelor-Unite în afacerile interne ale Mexicului în detrimentul celorlalte puteri. Sau cerut deslușiri urgente pe cale diplomatică atât din Londra cât și din Berlin cu privire la această mobilizare.

Asigurările date de președintele Taft par a liniști diplomația europeană. Taft a spus, că mobilizarea s'a făcut cu scopul împiedicării trecerii revoluționarilor mexicani pe teritoriul Statelor-Unite și a împiedicării încercărilor de contrabandă. În felul acesta se vor tăia sursele alimentării revoluției, care amenința pacea țărilor din apropiere. Guvernul Statelor-Unite este ori când în situația de a-și putea apăra interesele. cari par a fi periclitare în urma izbucnirii nemulțumirii poporului.

Plecarea agentului diplomatic german din Mexico întărește afirmațiunile președintelui Taft, căci într'un caz de pericol iminent agentul nu și-ar fi părăsit postul.

— Premiat mai de multeori. —

BOROLINUL

locul miraculos de casă alui

— — — Dr. Borovszky — — —

se vinde deja și la comitatul nostru. — Efectul și puterea acestui mijloc de casă este neîntrecut la bronhită, boale de nervi și musculare, dureri de cap și dinți precum și la toate boalele obven te din răceală, ca reumă, podagră, ischias, dureri în oase, aprinderi musculare și amortire, în fine la dejerături și la încetarea rănilor provenite din arsuri. — Desinfector și mijloc excelent pentru scutirea corpului. Preparatorii: Dr. Borovszky R. medic și Borovszky K., Budapest, II., Főutca No 77c. Se capătă în sticle de 1-20, 2-— și 2-50 coroane în Arad la Drogueria Vojtek și Weisz și la farmacia Örs Rezső în Pâncota.

Conjurația portugheză. Din Lisabona se anunță: Incercările de răsturnare a regimului actual în favorul monarhizmului devin tot mai dese. Agenții secreți ai poliției din Lisabona descoper zilnic conjurații noi.

Zilele trecute poliția a deținut pe încă un conspirant cu numele Faril Veiga pe bordul vasului Aragon. Din hârtiile aflate la dânsul s'a constatat, că deținutul este agentul conspirației monarhiste, cu sediul în orașul Rio de Janeiro, trimis anume în Portugalia în vederea reînținerii răscoalei, care ar avea menirea reintroducere ex-regelui Manuel. S'a aflat la dânsul deasemenea o sumă însemnată de bani, precum și planul de acțiune, conform căruia monarhiștii aveau de gând uciderea membrilor guvernului, care faptă ar fi fost semnalul începerii revoluției.

Noul ministru de război al Serbiei. În locul fostului ministru de război al Serbiei, demisionat în urma intervenției ministrului german la Belgrad, a fost numit generalul Stefanovici. Decretul de numire a apărut în Nr. dela 10 Mart al Monitorului oficial.

După cum se anunță din Belgrad, Stefanovici a primit rezortul de război cu condiția, ca în timpul cel mai scurt să se înființeze postul de suprămă controlă al armatei. Se crede că postul acesta va fi ocupat de moștenitorul Alexandru.

INFORMAȚIUNI

A. F. A. L. 11 Martie n. 1911.

— **Pentru colecta capelei românești din temnița Aradului** a mai primit doamna Marina Bocu dela părintele Simeon Bulcu din Somoșceș 4 cor.

Dinainte suma de 40 cor. total 44 cor. până în prezent.

— **Membră pe viață la Reuniunea Femeilor Române din Arad.** S'a mai înscris membră pe viață la Reuniunea Femeilor Române din Arad **Maria Botiș** născ. Cioban.

— **Dintr'o scrisoare particulară.** Seninul scriitor dl Gh. D. Mugur din Sinaia scrie într'o scrisoare particulară: „„Tribuna“ ne spune regulat ce faceți. Frământările de acolo nu mă lasă indiferent. Înțeleg tot și-mi pare rău că nu sunt un luptător politic alături de d-voastră. S'a deschis un proces strașnic acolo în Ardeal, dar triumful e al d-voastră. El va rămâne istoric cu toată critica dlui Popovici — apocaliptică și uneori profund fariseică. Admir hotărârea și armele de luptă ale ostașilor d-voastră. Numai fulgere de idei. Ele surpă și mistue tot ce e fals și ipocrit. Ca Joe tunătorul, le mănuiți cu o rară abilitate.

— **Eliberat.** Azi a fost eliberat din temnița din Arad al doilea »agitator«, Florea Bredianu din Șiria, care a împlinit osânda de 14 zile.

La fondul »Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăcelor meseriași« al Reuniunii sod. români din Sibiu, au mai dăruit: Ioan Popa paroh (Slămnice), soția sa Elisaveta n. Iosof, 1 cor.; Demetriu Iridon, econ. (Apoldul sup.) 20 bani; Ion N. Floca, paroh (Răhău), aplicând pe băiatul Achim Oancea la meseria de faur, 28 bani; Mateiu Radu, econ. (Porumbacul inferior) și soția sa Eva, 1 cor.; George Nicoară, paroh (Galbor), 50 bani și Miorica Tordășianu 10 bani.

— **Concediul contelui Aehrenthal.** Din Viena ni se telegrafiază: Ministrul afacerilor externe, contele Aehrenthal a plecat azi la Abazzia unde își va petrece concediul de două luni. Familia contelui a plecat deja de ieri.

— **Un epilog al »minunei« din Baia-de-Criș.** Când se descoperise cazul româncuței din Baia de Criș, care a făcut atâta vâlvă în țara întregă preotul refor-

mat Victor Benkő a scris un articol în afacerea aceasta în »Budapesti Hirlap« în care a spus între altele, că puterea magnetică a româncuței este »a se atribui dracului și altor puteri secrete«.

Organul oficios al bisericii reformate a combătut la timpul său aserțiunea aceasta a preotului. Ieri s'a ocupat și sinodul diecezan cu articolul lui Benkő, osândind pe autor prin vot secret, la blam.

— **Spargere la un Român din Oradea.** Din Oradea-Mare ni se scrie că niște făptuitori necunoscuți au operat o spargere în noaptea dinspre Vineri în locuința dlui Iosif Diamandi, contabil la banca »Bihoreana«.

S'a ridicat mai multe obiecte prețioase, în valoare de vre-o 300 cor. Dl Diamandi a încuștințat momentan poliția, care a deschis ancheta.

— **Hunyadi contra lui Kossuth.** E vorba într'adevăr de Ioan Hunyadi care s'a luat la bătaie cu Ludovic Kossuth, dar a pățit-o rău, căci Kossuth a fost mai tare și l-a turtit rău.

Aste le citim în »Miskolczi Reggeli Ujság«, care mai adaogă că Hunyadi și Kossuth sânt doi cetățeni din Sajóvákony...

Hunyadi János și Kossuth Lajos!... Oare nu-i vor fi chemat cândva — Kohn și Klein?

— **Cronică făgărășeană.** Primim spre publicare: Onorată Redacțiune! În Nr. 42 din 7 Martie n. a. c. al ziarului »Tribuna« sub titlul »Cronică Făgărășeană« a apărut o notiță, în care se afirmă, că subscrisii n'am participat la ședința extraordinară a congregației comitatului Făgăraș, ținută în 28 Februarie n. a. c., fiind ademeniți din partea »șefilor.«

Adevărat este, că n'am participat la amintita ședință a congregației, nu fiind ademeniți, ci respectând hotărârea adusă de membrii clubului comitatens român, întruniți la Hotel »Paris« în aceeași zi, conform publicării în jurnale.

Tot asemenea nu corespunde adevărului nici afirmațiunea publicată în celelalte jurnale, — »Gazeta Transilvaniei«, »Românul« și »Foaia Poporului«, că protopopul Borzea și soțul său Dr. Șenchea, la consfătuirea membrilor ai clubului comitatens român sau făcut tot »paprică« cerând să ademenească, pe membrii congregației a participa la ședință.

Adevărul este, că protopopul Borzea, nici nu a fost prezent la consfătuire, iar Dr. Șenchea, și-a spus părerea, — calm și obiectiv, — că dânsul nu crede, că putem folosi cauzei naționale prin absentarea noastră demonstrativă, și că dânsul s'a angajat de mai înainte a apăra o cauză școlară, ce se pertractează în acea ședință. A-ata tot și s'a depărtat.

Și acum »Quod erat demonstrandum« ? !

Penele din Făgăraș, cari scriu rapoarte la jurnalele române, sânt prea ascuțite și unele înțepă altele zgârie. Arpașul-inferior, la 7 Martie 1911. Cu deosebită stimă: **Trandafir Drăgomir**, preot ort.-român, **Victor Vulcan**, preot ort.-român.

— **Populația orașelor noastre.** Recensământul din 1910 a dat următoarele rezultate pentru populația orașelor noastre.

In Ardeal:

Clujul	61.000
Brașovul	34.511
Târgul Murășului	17.715
Sibiu	26.077
Lugoj	15.457
Dej	9.646
Sighișoara	10.857
Bistrița	10.873
Turda	12.104
Alba-Iulia	9.669
Székelyudvarhely	7.733
Zălău	7.439
Deva	6.847
Aiud	7.296
Sân-Georgiu	7.030
Sebeșul săsesc	7.754
Mediaș	7.665
Orăștie	6.238
Reghin	6.544
Șimleul Silv.	5.651
Kézdivásárhely	5.451
Gherla	6.171
Ocna	3.914
Csikszereda	2.622
Elisabetopol	3.529

Cojocna	3.762
Hațeg	2.361
Abrud	2.973
In părțile ungharene înregistrăm:	
Arad	58.312
Timișoara	71.616
Oradea mare	61.562
Chichinda	27.499
Becicherecul mare	25.410
Sighetul-Marmației	21.778

— **Jubileul Budhismului.** Anul acesta se împlinesc două milenii și jumătate de când s'a început propaganda pentru religia lui Budha. Budhismul nu e exclusiv credința popoarelor din Indii și aproape două treimi dinte popoarele asiatice, căci de câtăva vreme cucerește mereu teren și între Europeni. Filosofia budhismului a fost mai întâi scrutată de Englezii stăpânitori, pe urmă Germania cea atât de aplicată spre filosofie încă începe să facă loc noii credințe. În Elveția e deja o mănăstire budhistă, în Germania se colectează pentru una ce se va edifica și în amândouă țări se face o propagandă îndârjită pentru popularizarea lui Budha. În Franța încă a început să cucerească teren după ideile scriitorului Bergson cari încă își au isvorul în budhism.

Anatol France, văzând progresul noii credințe, spunea: E regretabil că vezi tot tineretul francez, alăturându-se la noua școală care seamănă atât de mult cu credința lui Budha. Mie-mi place foarte mult credința aceasta, dar în sfârșit *Nirvana* nu e idealul pe care să-l poți recomanda tinerimei.

Rusia mai radicală însă a pornit o adevărată furtună contra budhiștilor și pentru a mântui prestigiul bisericii cere ca reședința țarului să fie mutată la Moscova, căci Petersburgul e oraș de păgâni în urma sporirii adevăraților credinței budhiste.

— **Moarte subită.** Din Deva ni se anunță: În cursul cercetării ordonate de ministrul de interne la oficiile administrative din comitatul Huniedoarei, s'a întâmplat o moarte subită. Comisia de control opera la pretura din cercul Huniedoarei, când prim-pretorele acestui cerc Carol Hohn în timp ce vorbia cu reprezentantul guvernului, muri subit lovit de apoplexie. Cazul a făcut mare senzație în Deva și în întreg comitatul.

— **Inaintarea ofițerilor din luna Mai.** Ministrul de război a cerut corpurilor de armată numele tuturor ofițerilor cari vor fi avansati în luna Mai. În șirul loco și sublocotenenților nu vor avea loc avansări și contingentul va rămânea același până la împlinirea celor 110 posturi de maiori și căpitani, fapt care se va întâmpla în curs de patru-cinci ani în urma a opt avansări. Pentru gradele superioare se pot aștepta mai multe absolvări și pensionări cari se vor publica cât de curând în »Monitorul armatei«.

— **O conjurație a negrilor.** În capitala statului Congo, Boma s'a dat de urma unei uriașe conjurații a negrilor, care avea de țintă estirparea albilor din toată țara. Numărul conjuraților e peste o mie și aproape toți sânt din seminția Maniama, despre care se credea că e cea mai fidelă Belgiei. Planul era ca casele albilor să fie aruncate în aer cu dinamită. Din fericire însă autoritățile au dat din bună vreme de urma conjuraților și au arestat o parte însemnată dintre ei, după ce a confiscat un număr mare de arme și bombe. Cu toate că liniștea coloniștilor e asigurată de acum, între locuitori se semnaleză o panică îngrozitoare și mulți își vând pe apucate averile și-și caută alt loc de refugiu.

— **Un ospăț gratuit și urmările lui.** Ziariului »Lokalanzeiger« i-se scrie că la un prânz de gală din Delsobo provincia Helsingfors s'au îmbolnăvit mai mult de două sute de persoane între simptome de înveninare. Starea mai multora e disperată și pentru a erua cauza înveninării poliția a ordonat analiza chimică a bucateilor. Prânzul s'a servit le o școală de menaj.

— **O eschrocherie grasă.** Un irlandez din Dublin, Edwin Corcoran, a primit de curând știrea că în orașul Seattle din America i-a murit un văr care i-a lăsat lui toată averea. Irlandezul a plecat îndată la America, dar aici a căzut în ghia-

rele unor avocați escroci cari după ce l'au afumat bine, l'au pus să iscălească un act, în înțelesul cărui pentru șase mii de dolari abzice de moștenire. Cele șase mii le-a tocat repede și trezindu-se din chefurile nesfârșite a aflat că aruncase o moștenire de șase milioane în schimbul a treizeci de mii de dolari. Judecătoria din Dublin i-a numit un epitrop și vrea să încerce pe calea legii să mântuiască ce mai e de mântuit, din milioanele căzute pe mâna escrocilor.

— **Catastrofa unei fabrice de pulberărie.** Din New-Yoră se anunță că în fabrica de pulberărie din Plessant-Praire a avut loc o explozie și cinci magazii încărcate cu o sută-optzeci de tone materii explosive au sburat în aer. Toată fabrica a fost distrusă și se spune că edificiul din oraș sa năruit pe o rază de zece kilometri. Detunătura s'a auzit la depărtare de sute de kilometri și a fost semnalată în mai multe localuri de spectacole din Chicago, unde publicul a fugit înspăimântat. Mai multe mii de oameni au fost omorâți și treisute au fost schilodiți îngrozitor. Pagubele se urcă la șapte milioane și jumătate lei.

— **Noul sistem al tunurilor de vapor.** Admiralul Scott, șeful marinei engleze a inventat un tun care se poate ficsa și slobozi dela depărtare. S'au făcut deja mai multe încercări foarte reușite pe bordul cuirasatului „Neptun” și se crede în general că invenția e de mare însemnatate, întru cât va schimba întreagă tactica de război pe apă de până aci.

— **Moartea văduvei pictorului Veresciagin** Din cauza unei incurabile boale de cancer s'a sinucis eri într'un spital din Moscova, văduva regretatului pictor rus Veresciagin. Ca ul acesta trist ne aduce aminte de calea triumfală a celebrului pictor, ce a făcut cu puternicele sale tablouri în care ficsase grozăviile războiului și ne mai aduce aminte și de tragicul sfârșit al pictorului dela începutul războiului ruso-japonez. Pictorul s'a prăpădit deodată cu amiralul Macarov, cu prilejul exploziei vaporului Petropavlovsk unde pictorul venise cu permisia țarului, să facă studii.

— **Măsurile contra ciumei în Austro-Ungaria.** Deoarece în Odesa iar a înviat molima, care a mijit în vremea iernei între șoareci și guzganii, ba din când în când lovind și câte un om, doi, Austria a luat măsurile. Toate autoritățile administrative din Galiția au primit poruncă să fie de pază, iar în deosebi la graniță vegherea să fie neadormită.

Ciuma a izbucnit în lava, în Surabaya, pe coasta de Miază-noapte. Olanda a luat măsurile.

Tot odată s'au luat cele mai strașnice măsuri împotriva călătorilor din China și din toate părțile unde bântue sau a bântuit ciuma, în toamna din urmă. Guvernul cere aplicarea circulației din 1889 în privința ciumei. Cere stărpirea guzganilor și șoarecilor, precum și a puricilor. În toate cazarmele, etc., se vor spăla paturile, mindirile, păturile, etc., cu leșie fierbinte, deasemenea dușumelele. Toate găurile de șoareci, etc., se vor astupa cu ciment amestecat cu sticlă. La gurile canalelor se vor pune site dese de sîrmă. Unde sunt goluri sub dușumele, se vor ridica scândurile, stărpi guzganii, etc., astupa și podii din nou. Șoareci și guzganii morți să nu-i ia nimeni cu mâna. Ci cu cleștele de fier și să se arză. Locul unde se vor găsi asemenea mortăciuni să se ude bine cu soluție 5% de acid fenic. Unde se va vedea că pier multe rozătoare de acestea, se va da de știre institutului bacteriologic.

— **27 buc. acții ale inst. »Albina«** se află de vânzare în total sau în bucăți. Doritorii să se adreseze la adm. »Tribunei«.

x **Nou magazin de ceasornice și juvaere** în strada Ion-Weitzer, edificiul școlii de fete. Serviciu prompt. Reparaturile ceasornicelor se făptuesc pe lângă garanție. Cu deosebită stimă solicit sprijinul publicului, **Vogel Laszlo**, giuvaergiu și ciasornicar în strada Ion-Weitzer.

x Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra inșuratului de azi a băncii de asigurare „Transilvania“.

x **Au sosit cele mai noi gențe femeiești din piele** precum și fețe de mă ase pentru genți, portmoneuri și portfigarete, ornamente pentru coafură, bastoane, parfumuri etc. și se vînd ieftin la magazinul Hegedüs Gyula, Arad, Andrassy-tér No 15. Telefon No 506.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern; Supraveghiere medicală continuă (constantă). — Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical **Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.** Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m. Director-șef: **Dr. A. Cozmutza.**

ECONOMIE.

Adunarea generală a »Oravicianei«. Sâmbătă, 4 Martie n., și-a ținut adunarea generală, sub conducerea directorului-președinte **Ilie Trăila**, institutul de credit „Oraviciana” din Oravița. La adunare au luat parte 77 acționari, reprezentând 3047 acții cu 1548 voturi.

Rapoartele, împreună cu propunerile direcțiunii, au fost primite fără nici o discuție. Dividendul s'a stabilit cu 8%.

Fondurile de rezervă au fost dotate cu Cor. 17.029'93, atingând astfel suma de Cor. 342.362'10. Fondul disponibil pentru binefaceri s'a dotat cu Cor. 1.462'10. Depunerile au crescut astan la suma de Cor. 2.464.075'15. Circulația casei: Cor. 8.824.028'13. Reverimentul: Cor. 17.176.817'09. Activa: Cor. 3.840.395'81. Venitul brut: Cor. 260.582'50: escedentul: Cor. 67.897'49.

Ajungând alegerile la rînd, în direcțiune au fost realeși, cu aclamație: protopopii **Alexandru P. Popovici** și **Victor Poruțiu**, **Dr. Petru Corneanu**, **Dr. Ion Nedelcu**, **Dr. Ioan Mangiuca**, ca membrii noi au fost aleși: proprietarul **Iosif Nedici** (Oravița-rom.), preoții **Ioan Maran** (Ciclova-rom.), și **Petru Bernaz** (Secaș) și proprietarul **Simeon Vițanu**, (Slatina).

În *Consiliul de control* au fost realeși: **I. E. Țaranu**, **Iacob Botoș**, **Gheorghe Jianu**, **Iuliu Roșiu**, **Nicolae Băloane**, **Gheorghe Dragoescu** și **Gh. Lipovan**.

Adunarea a decurs în mod demn și în cea mai deplină ordine, grație tactului și înțelepciunii ocîrmuitorului și interesului viu al acționarilor, geloși de reputația de mult stabilită a acestui așezământ economic, ce are o menire atât de frumoasă în părțile noastre sudbănățene.

Tîrg de țară în Ilia. Tîrgul de mărfuri ce era să se țină în 20 Ianuarie la *Ilia-Murășana* se va ținea cu permisiunea ministerială în 16 Martie n. a. c.

Din pildele altora. Înainte cu 10 ani s'a alcătuit în comuna ungurească Nagykerék o tovărășie de credit, — o bancă sâtească. Azi această tovărășie are un capital de quote (părțile date de membri) în sumă de 23 mii coroane. Membrii tovărășiei, din cruțăile lor și-au pus la o parte ca depuneri la tovărășie — bani albi pentru zile negre, — suma de 60 mii coroane. În anul încheiat to-

vărășia a învîrțit peste 25 mii coroane, — încheind socoțile anului întăi cu un câștig curat de 2 mii coroane din nimic!

Cu ajutorul tovărășiei sâtenii au cumpărat o moșie de 2 mii jugăre.

Înainte cu 3 ani, cu ajutorul tovărășiei de credit, s'a alcătuit una nouă: tovărășia pentru moară. Membrii acestei tovărășii și-au clădit o moară cu capitalul plătit de 36 mii coroane. În anul trecut pe lângă toate dușmăniile și nepriceperea, tovărășia a ajuns la un câștig curat de 4 mii 800 coroane, — cu toate că moara tovărășiei macină mai lesne.

La anul 1905 Ungurii din Nagykerék și-au alcătuit o tovărășie de consum (boltă). Bilanțul anului trecut arată un câștig curat de 952 coroane la un capital de quote de 3700 coroane. În cinci ani tovărășia și-a adunat și un fond de 2700 coroane.

Iată dar cum fruntașii înțelegători ai unui sat, au știut să câștige un nou izvor de venit care an cu an aduce un venit de 7—8 mii coroane cu ajutorul celor trei tovărășii, și pe lângă asta an cu un se dă din venitele tovărășilor sute de coroane pentru școală, pentru biserică, pentru săracii satului, pentru bibliotecă și pentru o mulțime de alte lucruri folositoare. De cât toate aceste însă mai mari, mai însemnate sunt roadele morale, — desfacerea la cap, luminarea minții și nobilitarea inimei ce să ajunge prin tovărășii, prin lucrarea laolaltă.

Intrunire agricolă în Șura-mare. Reuniunea română de agricultura din Sibiu va ținea o întrunire agricolă, Duminică în 12 Martie n. c. la orele 2 d. a., în școala română din comuna Șura-mare. La întrunire se va vorbi despre cultura pomilor și despre însemnatatea însoțitorilor sâtești sistem Raiffeisen.

Asociațiune românească de ajutorare reciprocă în Timișoara. În Eszék și în Timișoara există câte o Asociațiune de ajutorare reciprocă, cea din Eszék avînd o filială și în Timișoara. Aceste Asociațiuni străine de poporul românesc, atât în cece privește organizațiunea, cât și spiritul conducerii lor, fac din motive de câștig material propagandă mare și între Români, atât pe calea presei, cât și pe căi private. Pentruca publicul românesc să nu se angajeze la aceste Asociațiuni, cari n'au nici în clin nici în mîneacă cu interesele morale și materiale ale poporului românesc, fruntașii noștri români din Timișoara au decis înființarea unei mari Asociațiuni de asemenea natură, cu scopul de a satisface tuturor dorințelor materiale și morale ale publicului românesc într'un mod *mai sigur și mai culant* decât Asociațiunile amintite, despre ce avizînd pe cei interesați, îi recercăm să se țină în rezervă pentru proiectata Asociațiune românească, a cărei înființare faptică are să urmeze cât de grabă. În afacerea aceasta orice informațiuni dă dl Dr. Aurel Cosma avocat în Timișoara.

Poșta Administrației.

Teodor Mișcoiu în Seleuș abonamentul d-voastră e achitat până la 1 Iunie 1911.

Valeriu Russu, Urdu Szt.-Péter. Am primit 12 cor. abonamentul până la 1 Iulie 1911.

Redactor responsabil: **Iulia Olargiu.**

»Tribuna« Institut tipografic, Nicolă și sozii

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eitz, Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

BIBLIOGRAFII.

În curând va apare:

»Magdalena«

poem dramatic în 3. acte
De A. Maior.

Abonamente se pot face de pe acum trimițând 3 cor. la librăria »Tribunii«.

La Librăria Tribunei se află de vânzare + 10—20—30—80 fileri porto, de curînd apărute următoarele cărți:

I. Agărbiceanu. În întineric. Nuvele à 2+20 fil. porto.

Radu Baltag. Feciorul și alte nuvele. à 150+20 fil. porto.

Mihail Lungianu. În sărbători. Nuvele à 150+20 fil. porto.

Hai să rădem. Almanachul revistei Minerva ilustrată pe 1911 à 1+20 fil. porto.

La »Librăria Tribunei« se află de vânzare următoarele cărți *mai nou apărute*:

H. Stahl. Bucureștii ce se duc. Cu 97 ilustrațiuni originale à cor. 2:50 plus 20 fil. posto.

Ioan Adam. Vorbe de clacă. Cor. 1:25 plus 10 fil. porto.

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburii femeiești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

MOBILE

bune și ieftine

se află în renumita fabrică din

Oradea-mare-Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca 7. alui

Reisz Miksa

Cancelarie administrativă
și birou de informațiuni
în Budapesta.

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusuale, administrative și comerciale, mijlocesc împrumuturi personale, ipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini motoare și alte rechizite economice; finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școli și pentru cumpărare de izlaze și pășuni; efectuează tot felul de comenzi comerciale eventual și la bursă prompt, pelângă taxe moderate și anticipația pentru corespondență.

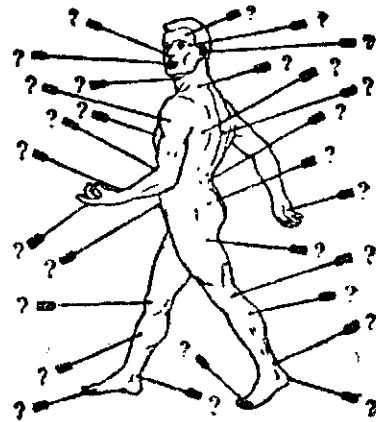
Dr. Constantin Manea,
advocat diplomat

VIII, Aggteleki-u. 10., l. 7. Telefon 171-27.

La proprietarul Ioan Popescu în Magyarád se află de vânzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

AI DURERI?

I. După cât știu Elsa fluidul lui Feller alină durerile, le vindecă și alungă slăbirea, vindecă re-
pede și sigur reuma, boala de nervi, junghiuși,
dureri, influență, răceli, durere de cap, dinți și
de saie, căreții dureri de ochi, migraenă și
alte dureri cari nu sunt amintite aici. Fluidul
Elsa al lui Feller are efect neîntrecut la răgu-
șeala, guturai, dureri pe piept și gât, și a orga-
nelor respiratorii și a tuturor boalelor contrase
din răceală. E veritabil numai dacă fiecare sticlă
poartă numele lui FELLER. 12 sticle mici sau
6 duble ori 2 speciale costă franco 5 cor.

II. Mai aduceam apoi la cunoștință că mult de oa-
meni folosesc cu rezultat admirabil hapurile Elsa
Reb-barbara contra perturbații or stomacale, sgâr-
ciurilor, lipsei de apetit, arsuri de rinichi, noimă,
indispoziție, bi-zare, lipsă de scaun, dureri de
cecum și alte perturbații a organelor de mistuire.
6 cutii 4 cor. Să ne păzim însă de imitații și să
facem comenzi act pe adresa

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica
Centrala 122 (cott. Agram).

»DRĂGANUL« institut de credit și economii în Beiuș.

Avis!

Adunarea generală a institutului de credit și economii »Drăganul« ținută la 28 Ianuarie st. n. 1911 a hotărât asupra ur-
cării capitalului social, dela 200.000— cor. la 400.000 cor. prin emitarea alor 2000 acții în valoare nominală de câte 100— cor.
Pentru îndeplinirea acesteia hotărâri adunarea geneală însa-și a luat unele măsuri, pe când altele au fost încredințate bunei chibzuiei
a direcțiunei. Basați deci pe rezoluțiunea și totodată pe autorisația, primită dela adunarea generală, și invitându-Vă la subscrierea
acțiilor din emisiunea nouă, ne luăm voie a Vă comunica următorul

plan pentru noua emisiunea de acții.

1. Capitalul societar al institutului de credit și economii »Drăganul« societate pe acții în Beiuș, se va spori prin emitarea
alor 2000 acții nouă în valoare nominală decâte 100 cor. cu 200.000 cor astfel capitalul societar va fi acum 400.000 cor.

2. La plasarea acestor acții vor fi preferiți acționarii vechi, — asigurându-li-se dreptul de a putea cumpăra atâtea acții nouă,
câte acții posed din prima emisiune, întrucât acțiunile lor vechi le vor prezenta la cassa institutului până în 1 Aprilie st. n. 1911, —
și întrucât deodată cu prezentarea acestora vor plăti 30 cor. din prețul fieștecăreia acții nouă.

3. Actuari acționari ai institutului au dreptul de a cumpăra pentru 110 cor. o acție nouă, din care sumă cor. 100.— se
vor transpune la capitalul social iar 10— cor. la fondul de rezervă.

4. Întrucât acționarii actuali până în 1 Aprilie 1911. st. n. nu și-ar reclama acest favor și drept de întâietate și nu ar împlini
condițiunile de sus, — acțiunile rămase astfel neoptate se vor vinde prin direcțiune după buna ei chibzuială, însă nici o acție și nici într'un
caz mai ieftin decât cu cor. 110.—

5. Acțiunile nouă, după achitarea prețului întreg — începând însă numai din 1 Ianuarie 1912 st. n. vor avea toate drepturile
și beneficiile acțiilor vechi.

6. După ratele plătite institutul va solvi 5% iar după ratele restante va încasa 6½%, dela restanțieri. Institutul își rezervă
însă tot dreptul de a proceda față de restanțieri conform statutelor și în înțelesul §§. 153 și 171, din legea comercială, — anulând
acțiunile acelea, a căroră preț nici după provocarea publicată în foaia oficioasă a institutului nu ș'ar achita și făcându-l responsabil pe
acționarul restanțier pentru întreaga valoare a acției plătite.

7. Pentru achitarea prețului acțiilor nouă se fixează următoarele modalități și termeni:

a)	până în 1 Aprilie 1911 se plătește pentru fiecare acție nouă	Cor. 30—
b)	" " 1 Iunie " " " " " " " "	20—
c)	" " 1 August " " " " " " " "	20—
d)	" " 1 Oct. " " " " " " " "	20—
e)	" " 1 Dec. " " " " " " " "	20—

8. Asupra condițiunilor de plătire ale acțiilor rămase neoptate și vândute eventual la ne acționari — va hotărî direcțiunea.
Pentru a înlezni reclamarea favorurilor asigurate vechilor acționari, alăturăm un formular de declarațiune, rugându-Vă, să iscă-
liți actul, și anexând acțiunile vechi, să-l trimiteți mai târziu până'n 1 Aprilie 1911. st. n. pe adresa institutului. Acei acționari, cari vor
prezenta în prsoană, acțiunile vechi la cassa institutului, optînd verbal acții din emisiunea nouă, nu au trebuință de formularul alăturat.

Dat în Beiuș la 5 Februarie 1911 st. n.

DIRECȚIUNEA.

Cele mai bune
oroloage de turn

le pregătește:

Nádler A.

urmașul lui Leutwyler F. E.

Budapesta, VII.
Strada Práter Nr. 9.

- Execută și invențiuni.

Preț-curent și prospect
— la dorință gratuit. —

Acci cari se vor provoca la
ziarul Tribuna primesc favor

- Fondat în anul 1891.

ANUNȚ.

Pentru biroul unui institut de asigurare de seamă se caută un funcționar care vorbește bine românește, nemțește și ungurește și are și simțul negustoresc.

Oferte pelângă referente, pretențiunea de retribuție și copia atestatelor să se trimită biroului de informații *Eckstein Bernát* în Budapetsa, Erzsébetkörút 37. sub pseudonimul »Szorgalom 500«.

Primesc ieftin și cu garanță
repararea de mașini de îmblătit,

chiar și de acelea, a căror
cazan are lipsă de probă.

MIHAI BĂNĂȚEANU,
mașinist diplomat

A R A D, Strada Vendel numărul 5.

Un potcovar diplomat

caută aplicare ca măestru potcovar la miliție din România de călărași sau tunari. Eventual se angajază ca faur și la curți boierești din România. Ofertele sunt a se trimite la administrația Tribunei.

Credit pe ipotecă, pe cambii

și pentru oficialități

și mijloace

Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 1a.

Telefon nr. 876.

NICOLIN - Timișoara -
(Centru).
str. Takarekpénztár 4.

Articole de coafură specială.

Chignon, bucle, împletituri, turbane, plete, transformații, peruce, bandouri.

Specialității de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, nouăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Primul salon pentru frizat, conservarea, ondularea, spăierea, colorarea și curățirea părului și a mânilor din Ungaria de sud.

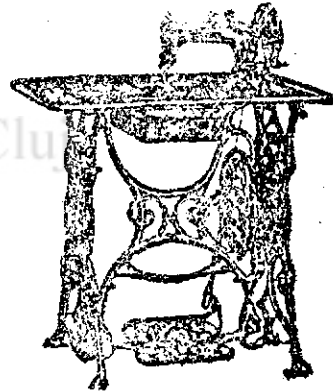
: Prețuri moderate. :

Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț-curent gratis și franco.

STAMM EDE succesor

RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut **PFAFF** de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de **Goarne**. Prețurile se pot solvi și în rate.

Cele mai noi **Patefoane**, fara schimbarea acului pe lângă prețuri convenabile.

Telefon nr. 459.

Preț-curent la dorință trimite gratuit

Vânzare de **altoii de viță.**

Cine vrea struguri frumoși și sănătoși să se adreseze cu încredere către **VITYÉ MIKLÓS** la firma de viță de vie condusă cu multă conștiință în

— **Ös-Csanád,** — (com. Torontál) unde se găsesc cele mai variate altoii de calitate I mă, soiuri de viță de vie pentru vin și struguri de conservat, precum și viță americană, netedă și cu rădăcini deosebite se găsesc vițe de rangul II

cu prețul cel mai ieftin. Soiuri pentru chioscuri. Preț curent trimitem gr. tis și franco.

Prăsirea gâștelor de soiul orpington.

Mare asortiment în altoii de pomi și trandafiri.

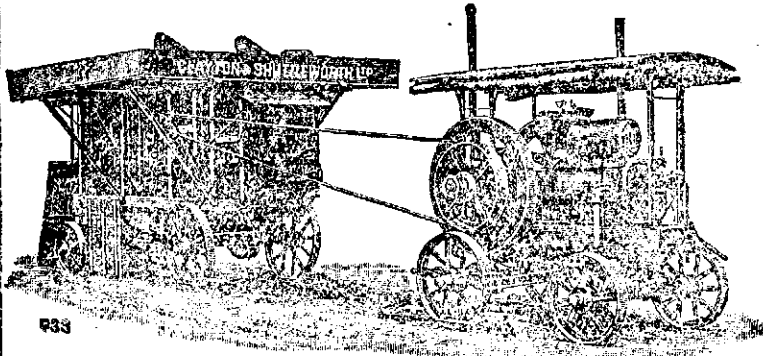
Dintre multele scrisori de recunoștință, publicăm una singură:

Mult Stimat Dle! Cu altoiurile expedate de curind sunt foarte mulțumit.

Békéscsaba, 16 Octomvrie 1910.

Réti Béla, farmacist.

Se primesc comande pentru expedarea de toamnă și primăvară.

Mare depozit
în **CLUJ.**

Inspekția inginerului gratuit.

Agentura fabricii de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.

Tulumbe cu motor cu gaz.

Motoare cu benzină

Oleiuri de uns.

Antreprisa agricolă comercială ardeleană
Mr. Oliver Osztián & Comp.
Cluj (Kolozsvár), Ferenc József-ut Nr. 31.
Telegramadr: **Coloniale Kolozsvár.**
Telefon interurban No. 934.

Articole de
specialitate.

Cereți prospecturi.

Birou de informații!!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac toffelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.
L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea părului și înfrumșețarea lui. Înlătură petele galbene, bucele pricnuite de infierbânteli, sgrăbunțe și alte necurățenii de piele.

Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„Ianer” pudră. E non plus ultra pudrei. Bună a baluri, saloane și de zilnic folos, care acopere încrețurile și e cu totul nesticăcioasă. In culorile: roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Ianer” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Ianer” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Ianer” apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiilor buretoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Ianer” esență pentru păr Excelentă pentru înlăturarea măreței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri

„Ianer” pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 4 coroane.

„Ianer” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet or în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchisă. La comande să se noteze că părul încărunțit în ce culoare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„I a n e r” apă care face părul blond

Pentru a vâpsi în timp scurt, în băl, aurii, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacerilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer” ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” a lui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárváros Fő-ut 70.

Imprumuturi cu amortizație și imprumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijlocește mai avantajos: =

Biroul de intermedare:

■ Vig Lajos ■

Arad, Piața Arpád Nr. 5.

— Telefon Nr. 671. —

Via viitorului!

Toți sunt deja de acord asupra faptului că

via Delaware

e neîntrecută ca roditoare și rezistentă, dă vin tare și dulce, nu putrezește se coace repede, nu trebuie nici altoită nici stropită. La orice transport se alătură mușteriiilor instrucția cum trebuie sădită și astfel se prinde fiecare *Mlădițe simple* 6 cor. suta, *mia de clasa I* 50 cor., *cl. II* 30 cor. și se poate comanda pe lângă anticipație de 10%. Asort. 26 mii. Stefan Jedlicska, proprietar de vii în Zenta.

Nu mai sunt dureri de stomac!

A KAKUKFŰ KESERŰ HASZNÁLATA

Mijlocul de casă patentat — IARBA CUCULUI AMARĂ după o folosință de câteva zile încetează cu totul lipsa de apetit, vomarea, nervositatea de stomac, diarea și ori-ce durere de stomac — Prețul unei sticle mici 80 fil., sticlă mare 2 cor.

Szentgályi Dánie, farmacist, Gödöllő.

Se vă păziți de imitații! Veritabile sunt numai când pe dop și pe acoperiș e patenta elix fumar. off.

Horváth István

fabricant de instrumente muzicale în Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, harmonice, precum și tot-felul de instrumente muzicale. Prețul scoalei Kulifay pentru învățatul cimbalei 7 cor. Țin în depozit piese românești pentru cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco

MAGAZIN DE MOBILE Joan Réthi

timplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

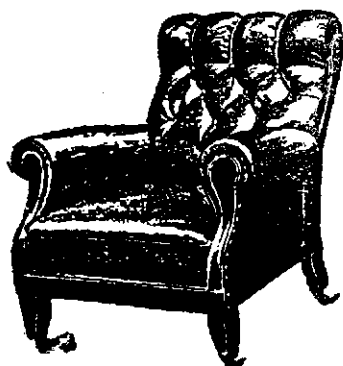

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil. pe lângă literare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Fabricație specială de **MOBILE DIN PIELE ENGLEZEASCĂ.**

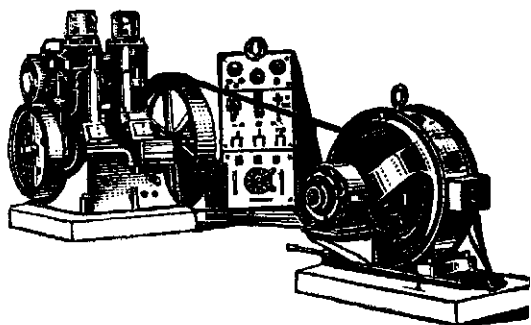
Se colorează mobile vechi din piele La cerere trimite preț-curent gratuit:

Szücs A. tapețier Budapest, VII., Károly-körut 5/c.

UZINĂ ASORTATĂ CU INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut **SWIDERSKI** Motoare de München ptu benzină, gaz și gaz condensat. Mașini electrice M. S. W. Pompe centrifugale și turbine.

Aspiciile inginerilor și preliminarile de spese le pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA”

soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84—64.

Fluid pentru turlști de Kwizda. Marca de scutire a șarpelui.

Mijloc aromatic probat de fretac pentru întărirea și câștigarea puterii vinelor și mușchilor, contra podagrei, reumei, ischiasului, junghiurilor la coaste etc. pentru turlști, vinători bicicliști și călăreți ca mijloc de întărire și re-ăstă-garea puterilor după drumuri obositoare.

Prețul unei 1/2 sticle cor. 2 — 1/2 sticlă c. 1-20, veritabil se capătă în farmacia. Catalog de preturi gratis și franco se capătă prin depozitul principal:

Franz Johann Kwizda, farmacist, liferantul curții; reg. române și reg. bulgare. Korneuburg bei Wien.

KLINGE ANTAL

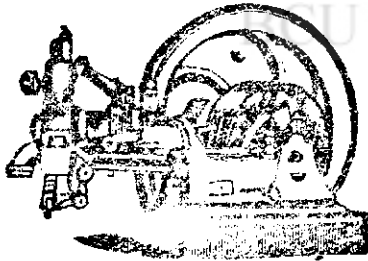
pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și duleie.

Fabrica de motoare A. G. din Drezda.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare din Germania.

Expedează renumitele motoare și locomobile de benzin, ulei brut, gaz și petrolen precum și motoare absorbitoare de gaze.

Noutăți neintrecute.

— Generator absorbitor de gaze — UNIVERSAL.

Spesele de mănare și puterea de cai costă numai 1 fil. pe oră.

Reprezentat general:

Ignác Gellert & Comp.

Budapesta, Teréz-körut 41. — Telefon 12-91. Garanță deplină. — Condițiuni favorabile de plată.

Oltoieri de struguri

expediție, garantând de soi viță americană

netedă și cu rădăcini, precum și în diferite soiuri recunoscute de trănice asortiment bogat;

Kaküllömenti első szőlőltvány-telep

proprietar: **Caspari Frigyes,**

Medgyes 16. sz. (Nagyküllő megye).

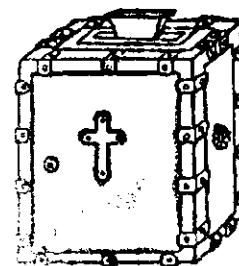
==== Pofiti și cereți prețuri curente ilustrate! ====

Din prețul curent se pot cere scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâi informații dela persoanele cunoscutе așa verbal ca și scris, despre încrederea ce o pot avea în firma de sua.

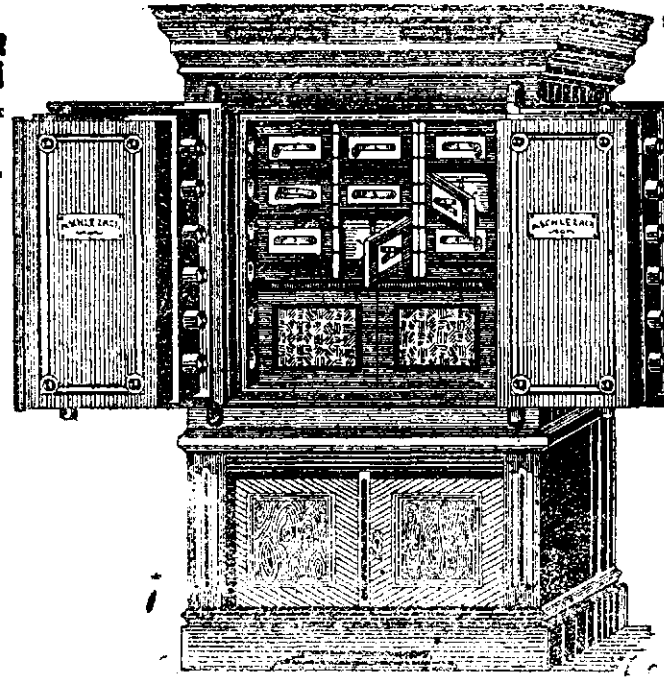
A. SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și tresoare în

Sibiu-Nagyszében, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scylolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Sertare și casse panțate sigur din antogen și thermit, camere panțate, casse pentru acte, casete, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericești.

Intensiat la 1883

Telefon pentru comit. și oraș 408.

Liferantul excel. Sale episcop Deaseffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovica și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoților cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserică capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruce, statue

— sau altfel de adjusturi bisericești —

tot astfel marele său asortiment pentru materiale

— necesare la formarea adjustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele lan răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

SCULPTOR

și PIETRAR.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE —

sculptor și pietrar în

— SZATMÁR-NÉMETI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazine, statuele, rugi, cruce, pietre pentru mormint, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canoauri, mau olec, poduri, — — scări balustrade, pavagii ș. a. — —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijnți — — pentru sămânță și sare, tocile etc. — —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — — prețurile cele mai convenabile. — —

Se fac gratuit deseneuri, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

Premiat cu medalia cea mare la exp. sionară în Spet. a 1896

Turnătoră de clopote. — Fabrică de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRICA

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu adjustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătura fiind astfel scutite de crepare sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTEL GĂURITE** de dânsul în prenițe în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai dânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sîrce stătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu adjustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-curente ilustrate gratis.

„ INSTITUT DE ASIGURARE INDIGEN „
„TRANSSYLVANIA“

Sibiu, strada Clnădiei 1—5 (în casele proprii)
a introdus, ca să satisfacă în toată privința dorința
publicului asigurator, câteva tarife nouă (Ig, Xg,
și XIXg) după care s'a făcut posibilă încheierea
de asigurări cu

40% participare la câștig,

după câte 3 ani de asigurare! Aceasta participare
la câștig nu se calculează în premiile viitoare ci
se plătește în număr, ceea ce înseamnă o însem-
nată reducere a premiului. Dacă de ex. o per-
soană de 20 de ani încheie o asigurare pe K 10.000
după tariful XIXg. astfel, că acest capital după o
plătire de premiu în decurs de 30 de ani, la ajun-
gerea etății de 50 de ani ai persoanei asigurate
să se plătească de jumătate, iar cealaltă jumătate
la moartea întâmplată mai târziu, va avea după
acest tarif să solvească un premiu anual de
K 266.40, va se zică cu totul K 7992.

Primește însă în schimb după câte 3 ani de
asigurare înapoi 40% din premiu, adică în total
K 1065.60, ca participare la câștig! Prin urmare
toate speșele acestei asigurări fac K 6926.40.

Când însă moartea asiguratului s'ar întâmpla
mai înainte, adică înainte de anul al 50-lea al
etății, banca ar plăti imediat cele 10.000 de cor.
întregi erezilor. Atunci, natural și premiul plătit
va fi mai mic. — Prospecte și informațiuni asupra
acestui tarif, cum și asupra tuturo- celorlalte, se
dau în ori-ce timp și cu toată prevenirea prin
Direcțiune sau prin reprezentanții ei.

Reprezentanța pentru Arad, se află la domnul
Iuliu A. Herbay, strada Széchenyi No 1. III
Acquisitori se caută pretutindea.

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
Erzsébet u. No 56 (casa proprie).

— Execută toffelul de icoane artistice. —

Platinatipie, icoane simple, mici și până la
mărime naturală. Picturi renumite în
oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.
Fotografierea copiilor executată
modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că
atelierul acesta în privința mărimeii este primul. —
Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate
fotografia chiar și pe timp ploios. —

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

Aviz.

Aduc cu plăcere la cunoștința onoratului public de dame,
că în urma avantajoselor mele legături, am făcut cumpărături
în condiții favorabile, drept aceea apropiindu-se sezonul de primă-
vară și vară, rog să mă cerceteze cu vizita lor, fiind în situația
de a vinde cele mai moderne

pălării pentru dame

pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Solicitând prețiosul sprijin, cu deosebită stimă rămân

LÁZÁR CZ.

salon de modă pentru pălării de dame.
Arad, Andrassy-tér 13.

Karl G. Sadler ciasornicar
giuva ergiu
și optic în
Bestercze, Spital-gasse 23.
— (lângă „Hotel Sahling“).

Mare magazin de:

ciasornice de buzunar

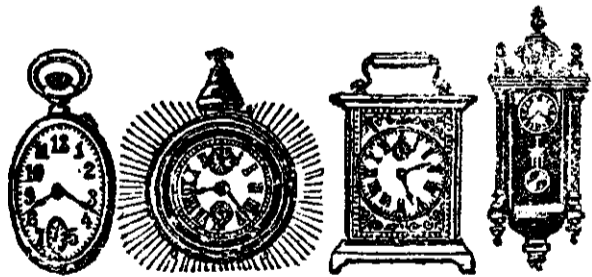
din aur arg. nt și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argint.

Articlii optiei și
ochelari de
— Ratenow. —

Reparările a tot-felul
de articli în bransa
aceasta se efectuează
cu conștiințiozitate și
cu prețuri moderate.

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

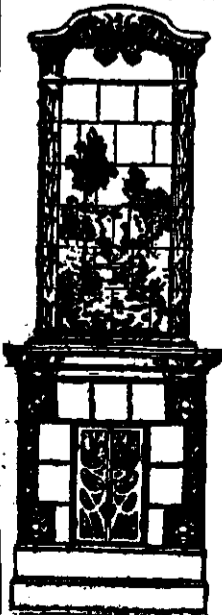
MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și olar,
Besztercze, Ungarstrasse 12.

Recomandă cuptoare de olane, căminuri,
cuptoare pentru bucătării; fabricație proprie,
pelângă prețuri moderate, modele simple până
la cele mai complicate în culori variate și mo-
derne.

Toffelul de reparaturi și prefaceri se efectue-
ază cu prețuri convenabile

Comande pentru băi de vană și căptușirea
părețitor se fac deasemenea din asortimentul
depozitului.

Fondat în anul 1882.

Telefon No. 688.

BRUCKNER LIPOT

tapețier, decorator și fabrică de mobilă în

ARAD,

Andrassy-tér, tér palatul Neumann.

(Lângă cofetăria Matzky).

Recomandă mobilele sale propriu pregă-
tite, solide și de o execuție elegantă. *

Pentru camere de dormit dela 190 florini.

NEUSCHLOSZ Sufragerie (prânzitor),
dela 140 florini.

Garnitură de salon,
dela 95 florini.

Prețuri de cumpărare
:: convenabile. ::

Se vind exclusiv MOBILE
din lemn tare și vestit

NEUSCHLOSZ.

Furnisorul asociației
căilor ferate ungare.

Atelier de I-u rang.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa sculptor și măiestru pițrar.

Atelierul central al magazinei: Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale

fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit, etc.

Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Biroul central:

Nagyszében, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva și Nagyvárad.

INGRIJIREA FRUMUSEȚII.

Regeneratorul pentru păr (Galdys) nu se ține de plicticoasele medicamente anunțate de atâtea ori, cu toate că pe terenul acesta își reclamă primul loc, fiind cel mai bun dintre mijloacele pentru păr. Cu folosirea lui au ajuns la rezultate miraculoase. Femei și artiste din lumea mare prin scrisori de recunoștință dau expresia cea mai măgulitoare preparatului despre mulțămirea lor.

Regulatorul »Gladys« întinerește în scurtă vreme părul încăruntit și îi redă culoarea și strălucirea originală tinereții.

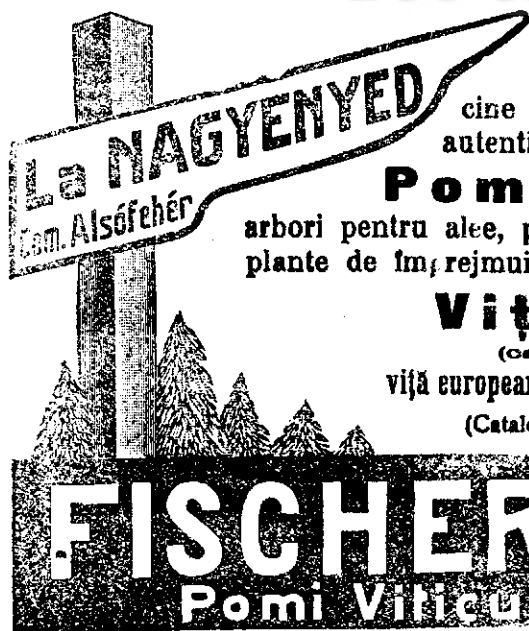
O sticlă 2 cor. 40 fil.

Medicamentul pentru creșterea părului »Gladys« e mijloc sigur contra căderii părului și a boalelor de cap. Promovează în mod miraculos creșterea și întărirea părului iar părul căzut îl înlocuiește bogat. Impedecă fracturarea părului. Cu un cuvânt întărește rădăcina, ca udatul florile. — O sticlă 3 coroane.

Tovarășul acestuia e spiritul pentru cap »Gladys«, care împedecă formarea mătreții și jupoierea pielii. — Prețul 2 coroane.

Le pregătește farmacia la »Impăratul Roman« alui

VIG BÉLA, BUDAPEST II. F6-utca 54.

să se adreseze,

cine dorește a-și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de îmrejmit, fructe cu boabe, puieți, etc

Vițe altoite

(calitate superioară)

viță europeană și americană cu și fără rădăcini

(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER & CO.

Pomi Viticultură

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în atelierul propriu

— precum și —

ghete gata

f. moderne p. bărbați, femei și copii.

galoși, ghetă comode și p. gimnastică. —

Mare magazin de gume rennute de Suihao pentru tocuri la ghetă și creme excelente.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. — La comanda din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarec e făcută din oțel-diamant, coase rele sau mol nu se găsește între ele. Pentru trăinicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.

Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. —

Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt“

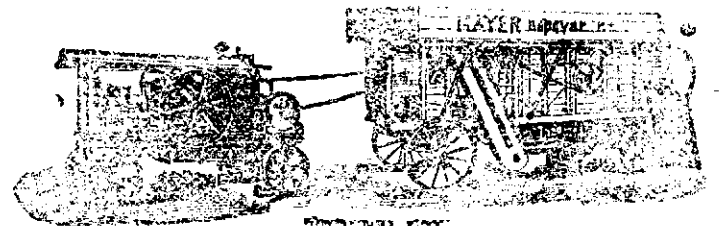
Kaposvár, F6-utca 22 T.

Motor cu benzin.

Garnituri pentru îmblătit.

Înainte de a cumpăra garnituri pentru îmblătit cereți în interesul propriu al D-Voastre, catalog de prețuri dela

Fabrica de mașini MAYER soc. acț. în Szombathely și Budapesta, V., Váczi körut 61.

De 60 de ani executăm garnituri pt. îmblătit. Multe scrisori de recunoștință din toată țara.

Motor cu benzin.

Magazine de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,

Föray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira. ☺ ☺

Postavuri de reverenzi, brîuri preoțești, roșii, vânate și :: negre. ::

Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți :

„ZLAGNEANA“ institut de credit și economii societate pe acții în Zlagna.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »ZLAGNEANA« societate pe acții, Zlagna, (Zalatna) se convoacă prin aceasta la

a XIII-a adunare generală ordinară

pe Joi în 30 Martie st. n. 1911 la orele 9 a. m. în localul institutului cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghere.
2. Impărțirea venitului curat și darea absoluturului.
3. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1911.
4. Alegerea comitetului de supraveghere în cadrul statutelor.
5. Alegerea de membrii în direcțiune în cadrul statutelor.

Spre orientare: Acei domni acționari, cari voesc a participa cu vot la adunarea generală sunt poftiți a-și depune, cel puțin cu 24 ore înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la cassa societății în Zlagna. Acțiunile se pot depune și la: «Albina» în Sibiu, la «Victoria» în Arad, la «Auraria» în Abrud, la «Detunata în Bucium, la «Buciumana» în Bucium-Poeni și la «Agricola» în Hunedoara Zlatna, 6 Martie st. n. 1911.

DIRECȚIUNEA.

N. B. Raportul anual specificat se va trimite la toți domnii acționari deosebit.

Contul Bilanț încheiat cu 31 Decembre 1910.

ACTIVE.			PASIVE.		
Numărar	10377	02	Capital:		
Cambii în portfel	428326	75	emisiunea I-a	50000	—
Imprumuturi hipotecari	56813	—	emisiunea II-a	50000	100000
Obligațiuni cu cavenși	354	—	Fond de rezervă	—	35410
Imprumuturi pe lombard	2426	30	Depuneri spre fructificare	—	270304
Conturi curente	3192	65	Reescompt	—	113990
Realități:			Imprumuturi hipotecare cedate	—	6800
a) case e proprii Nr. 935	28000	—	Conturi corente	—	12345
b) realități de vânzare	2086	93	Poziții transitorii	—	8576
Hârtii de valoare:			Dividendă nereclamată	—	469
a) Efecte publice	7450	—	Diverși creditori	—	1255
b) Acții dela bănci	8395	—	Profit curat	—	13562
Magazin de cereale:					
a) porumb	2065	67			
b) grâu	311	44			
c) ovăs	1404	02			
Datorași:					
a) Acționari restanți	1787	—			
b) Credit deschis la bucate	3532	47			
c) Diverși debitori	2681	11			
Poziții transitorii	2903	95			
Mobilier:					
a) al institutului	80	—			
b) al magazinului	527	80			
	562715	11			562715
					11

Contul Perdere & Profit.

DRESE.			VENITE.		
Interese de depuneri	11919	83	Interese de escompt	39041	51
Interese de reescompt	9375	55	Interese hipotecare	3683	89
Interese fondului de rezervă	1361	95	Interese obligațiuni	47	65
Interese cap. emisiunea II-a	230	90	Interese de cont-curent	63	22
Interese după împrumut hipotecar ced.	390	40	Interese lombard	26	30
Dare erarială și comunală	3443	20	Chiria după casele proprii	—	800
Dare după interesele de depuneri	1191	98	Venitul efectelor	—	372
Competințe de timbru	42	18	Provisiuni și venit dela bucate	—	6293
Marce de prezență	1570	—			
Salare	4186	66			
Spese	1783	84			
Chirie	600	—			
Porto	326	—			
Amortizări:					
din mobilier	20	—			
pretensiuni dubioase	323	69			
Profit curat	13562	14			
	50328	32			50328
					32

Candin C. Comanescu m. p. contabil.

Zlatna, 31 Decembre 1910.

Nicolae Olariu m. p. director executiv.

DIRECȚIUNEA:

Nicolae Cristea m. p. președinte.

Petru Popoviciu m. p.

Iosif Magda m. p.

Dumitru Moguțiu m. p.

Petru Presecan m. p.

Stefan Corpade m. p.

Victor Damian m. p. vice-președinte.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliari.

Zlatna, la 6 Martie 1911

Alexandru Baieșan m. p. președinte

Ioan Fodorean m. p.

Ioan Ursa m. p.

Ioan Lucacel m. p.

Dionisie Costea m. p.

Iosif Lissai m. p. revisor expert al «Solidarității».

„VICTORIA“ institut de credit și economii societate pe acții în Arad

Activa

CONTUL BILANȚULUI.

Pasiva

Cassa în număr — — — — —	244313'87	
Bon în Giro-Conto la banca Austro-Ungară — — — — —	478862'03	723175'90
Capitale elocote la alte bănci — — — — —		163524'66
Cambii — — — — —		14096713'15
Imprumuturi hipotecare — — — — —		2636190'—
Imprumuturi de cont-curent cu acoperiri hipotecare și de efecte — — — — —		380288'65
Avansuri pe efecte — — — — —		52302'—
Efecte proprii:		
500.000 Cor. nom. oblig. comunale cu 4% „Pesti hazai első takarékpénztár egyesület” — — — — — à 90'— C. 450000'—		
100.000 Cor. nom. scris. func. cu 4½% „Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár” — — — — — à 96'— C. 96000'—		
24.500 Coroane nom. oblig. cu 4½% „Hazai Bank részv.-társ. à 96'— C. 23520'—		
20 buc. acții „Banca Austro-Ungară” à 1600 C. 32000'—		
100 „acții „Ústředni banka ceskych sporitelen” Praga — — — — — à 400'— C. 40000'—		
50 buc. acții „Magyar pénzügyintézetek közp. hitelbankja r. t.” à 1000'— C. 50000'—		
10 buc. acții „Magyar Automobil r. t. Westinghouse rendsz.” à 400'— C. 4000'—		
60 buc. acții „Hungaria” aradi pamut-árugyár r. t. cu solvire de 70% C. 21000'—		
Acții dela diverse bănci și întreprinderi 108670'—		825190'—
Casele institutului din Arad, calea arhid. Iosif Nr. 1 și 2, casa filialei din Chișineu și alte realități — — — — —		464761'70
Diverse conturi debitoare — — — — —		23059'96
Mobilier — — — — — 15058'88		
după amortizare — — — — — 6058'88		9000'—
Interese tranzitoare restante — — — — —		13549'??
		19387755'22

Capital societar: 6000 acții à 200 cor. —	1200000'—
Fond general de rezervă — 1000000:—	
Fond special de rezervă — 44543'80	
Fond de penziuni — — — — — 165430'—	1209973'80
Depuneri spre fructificare — — — — —	11565453'28
Depozite de cassă — — — — —	108414'84
Cambii reescontate — — — — —	4804310'52
Contribuție restantă la depuneri — — — — —	26070'98
Dividendă neridicată — — — — —	1810'—
Diverse conturi creditoare — — — — —	30344'13
Interese tranzitoare anticipate — — — — —	203041'10
Profit transpus din anul 1909 9741'05	
Profit net — — — — — 228595'52	238336'57

Debit

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.

Credit

Interese pentru depuneri — — — — —	493138'46
Interese de reescont — — — — —	182057'04
Spese:	
Salare — — — — —	72337'76
Bani de cvartir — — — — —	11985'42
Imprimare, diverse plăți, spese de birou	40467'17
Porto — — — — —	8586'66
Chirie — — — — —	5412'50
Marce de prezență — — — — —	3000'—
Contribuțiune — — — — — 54823'51	
10% dare la depuneri — — — — — 49313'84	104137'35
Amortizare din mobilier — — — — —	6058'88
Profit transpus din a. 1909 9741'05	
Profit net — — — — — 228595'52	238336'57
	1165517'81

Venitul transpus din anul trecut —	9741'05
Interese:	
dela cambii — — — — — 883021'37	
„ imprumuturi hipotec. 174097'94	
„ imprum. de cont-curent 13071'58	
„ avansuri pe efecte — — — — — 3141'83	
„ capitalele elocote la alte bănci — — — — — 3746'35	
„ efectele proprii — — — — — 38926'23	1116005'30
Chirii și alte arinzi — — — — —	19736'81
Proviziuni și alte venite — — — — —	20034'65
	1165517'81

Arad, 31 Decembrie 1910.

Dr. Nicolae Oncu, m. p.
dir.-executiv.Sava Raicu, m. p.
secretar.Ioan Moldovan, m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Mihaiu Veliciu, m. p.
președinte.Roman R. Ciorogariu, m. p.
vice-președinte.

Dr. Nicolae Cioclan, m. p.

Petru Truția, m. p.

Traian Vățianu, m. p.

Dr. Aurel Demian, m. p.

Axente Secula, m. p.

Onorată adunare generală!

Pe baza dispozițiilor paragrafului 195 din legea comercială și în urmarea dispozițiilor din statutele institutului, ne luăm voie a vă prezenta în următoarele raportul despre anul de gestiune 1910.

În decursul acestui an, am ținut mai multe ședințe, am scontrat toate ramurile de operațiune ale institutului »Victoria« atât la centrală, cât și la filiale, și pretutindenea am aflat ordine și punctualitate exactă.

Bilanțul, contul »profit și pierdere«, precum și inventarele prezen-

tate din partea direcțiunii, confruntându-le cu regi-trele principale și auxiliare bine conduse, ie-am aflat în ordine și întru toate esacte.

Pe baza acestor constatări, propunerea Direcțiunii, referitoare la împărțirea venitului curat din acest an, de 238.336 coroane 57 fil precum și celelalte propuneri din parte-ne le primim și le recomandăm și onoratei adunări generale, spre primire.

În fine rugăm On. adunare generală, să binevoiască a da aprobatorul pe anul de gestiune 1910 atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere

Arad, la 10 Martie 1911.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

George Feier m. p.
președinte.

Nicolae Marcu m. p.

Dr. Sever Ispravnic m. p.

Dr. Cornel Ardelean m. p.